

Bijlage B Overzicht van niet in de programmabegroting opgenomen bouwstenen en ombuigingsmaatregelen

In deze bijlage (deel B) worden alle bouwstenen en ombuigingsmaatregelen om niet op te nemen in de programmabegroting 2027-2030 gepresenteerd. Dit gebeurt op volgorde van programma's en paragrafen overeenkomstig de programma-indeling van de programmabegroting. Eerst komen de bouwstenen aan bod en dan de ombuigingsmaatregelen.

Inhoudsopgave:

Deel B: pagina

Bouwstenen

Programma 1: Dienstverlening en samenwerking

B.1 Actualisatie en optimalisatie beheer Documentair Structuurplan	4	
B.2 Structureel maken tijdelijk budget Participatie		6
B.3 Nieuwslab/Redacteur Standaardbrieven		8
B.4 Werkbudget Dienstverlening		10
B.5 Digitaal ondertekenen	13	

Programma 2: Leefomgeving en veiligheid

B.6 Continuïteit en weerbaarheid – Openbare ruimte & vitale infrastructuur		15
B.7 Omvang van de reserve MJOP's en investeringen in vastgoed A		18
B.8 Rotonde Azelosestraat–Letterveldweg	21	
B.9 Rotonde Bornsche Beeklaan–Deurningerweg		23
B.10 Uitvoering Motie Programma Mobiliteit		25
B.11 Gedragsinterventies	27	

Programma 3: Wonen en ondernemen

B.12 Evenementen		29
------------------	--	----

Programma 4: Cultuur, sport en onderwijs

B.13 Open Sportpark		31
B.14 Reguliere peuterplekken		33
B.15 Leerlingenvervoer		35
B.16 Vroeg- en voorschoolse educatie		37

Programma 5: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

B.17 Collectieve opvoedondersteuning LOES	39
B.18 Jeugdregisseur Interprofessioneel werken	41

Ombuigingen

Programma 1: Dienstverlening en samenwerking

B.19 Afschaffen budget beleidscoördinatie	43
B.20 Niet bijdragen aan nieuw investeringsprogramma voor 2028 en verder (Agenda voor Twente)	44
B.21 Opzeggen lidmaatschap VNG	45
B.22 Versoberen organisatiebudgetten	46
B.23 Schrappen budget bevorderen van toegankelijkheid en leesbaarheid communicatie-uitingen	47
B.24 Ramen onderuitputting loonkosten en kapitaallasten	48
B.25 Systematiek stelpost prijscompensatie aanpassen	50
B.26 Onderzoek beperkte invulling rekenkamer	52
B.27 Schrappen werkbudget (Participatie en communicatie)	53
B.28 Verhogen OZB woningen	55
B.29 Verhogen OZB niet-woningen	56

Programma 2: Leefomgeving en veiligheid

B.30 Niet aanleggen onderdoorgang Bornebroeksestraat niet veiliger maken overweg Oonksweg	57
B.31 Niet bijdragen aan de Vloedbeltverbinding	58
B.32 Heroverweging op realisatie nieuw vastgoed of start projecten in openbare ruimte	59
B.33 Schrappen uitvoeringsbudget Veiligheid	61
B.34 Invoeren van betaald parkeren in centrum van Borne	62
B.35 Versoberen budgetten mobiliteit	63
B.36 Beperken aantal speelplekken	64
B.37 Stoppen bekostiging dierenparken	65

Programma 3: Wonen en ondernemen

B.38 Verminderen of stoppen subsidies voor evenementenorganisaties	66
--	----

Programma 4: Cultuur, sport en onderwijs

B.39 Stopzetten jaarlijkse bijdrage aan organisatiecomité Sportgala Borne	68
B.40 Subsidie Museum Bussemakershuis afbouwen in 3 jaar	69
B.41 Verlagen subsidie voor theater- en culturele programmering van Kulturhus	71

B.42 Stoppen subsidie muziekschool Kulturhus	73
B.43 Versoberen bibliotheekwerk binnen wettelijk kader	75
B.44 Sluiten Zwembad	77
B.45 Verhogen tarieven binnensport met 10%	79
B.46 Tarieven buitensport verhogen met 20% boven op indexatie	81
B.47 Privatisering sportvelden	82

Programma 5: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

B.48 Schrappen arrangementssubsidies maatschappelijke voorzieningen	84
B.49 Kostendekkend maken leges Gehandicaptenparkeerkaart	86
B.50 Versoberen minimabeleid	88
B.51 Aanpassen of stoppen mantelzorgcompliment	90
B.52 Stopzetten arrangementsubsidie Slachtofferhulp	92
B.53 Stopzetten of instellen plafond Sociaal-medische indicatie (SMI)	93
B.54 Versoberen re-integratiebudget	95

Programma 1: Dienstverlening en samenwerking

Volgnummer: 01	
Onderwerp: Actualisatie en optimalisatie beheer Documentair Structuurplan (DSP)	
Programma/Thema: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Met deze bouwsteen willen we invulling geven aan de actualisatie en optimalisatie van het beheer van het Documentair Structuurplan (DSP). Het DSP is het instrument waarin wordt vastgelegd hoe gemeentelijke informatie wordt geordend, beheerd en gearhiveerd gedurende de levenscyclus. Het DSP vormt een essentieel fundament voor professioneel informatiemanagement. De actualisatie en verdere inrichting van het DSP is als aandachtspunt benoemd in het verslag 2025 van de provinciaal archiefinspecteur. Verdere stappen zijn noodzakelijk om de huidige positieve ('groene score') beoordeling voor informatiebeheer en archief te kunnen behouden. Geen positieve beoordeling (groene score) bij informatiebeheer en archief leidt mogelijk tot preventief toezicht van de provincie. Binnen gemeente Borne is de tool i-Navigator beschikbaar en geschikt om invulling te geven aan het gewenste doel. Er is onvoldoende capaciteit aanwezig bij de functioneel applicatiebeheerders van het team Informatie en bij de overige teams. Gezien alle ontwikkelingen en wettelijke eisen (ook op andere terreinen, zoals Informatiebeveiliging) wordt er steeds meer gevraagd van functioneel applicatiebeheerders. Daarom is het niet mogelijk om deze extra beheerlast onder te brengen bij bestaande formatie.	
Doel: Structureel op orde brengen en houden van het Documentair Structuurplan, zodat: - met dit informatiebeheer-instrument de gemeente inhoudelijk aansluit op de eisen van de Archiefwet. - informatie duurzaam toegankelijk, betrouwbaar en vindbaar blijft. - het DSP draagt bij aan een positieve beoordeling van het provinciaal toezicht. - de continuïteit van DSP-beheer is geborgd.	
Autonoom/niet autonoom	Autonoom. De noodzaak volgt uit de wettelijke eisen voor informatiebeheer en de bevindingen van het provinciaal archieftoezicht.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk. Op grond van de Archiefwet is de gemeente verplicht archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te houden. Het DSP is een belangrijk instrument om aan deze wettelijke verplichting te voldoen.
Maatschappelijk effect	Versterkt betrouwbare en transparante dienstverlening en verantwoording richting inwoners en gemeenteraad.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Uitstel vergroot het risico op een mogelijk negatieve beoordeling door de provinciaal inspecteur.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Draagt bij aan de vindbaarheid en toegankelijkheid van informatie.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!'	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19)

(benoemen citaat/zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	
Acties en planning	- Voorbereiding en opzet maken plan van aanpak - Inrichting/implementatie en actualisatie DSP - Optimalisatie en inrichting structureel beheer Vervolg: regulier beheer en onderhoud
Personele effecten	Uitbreiding formatie Team Informatie met functioneel applicatiebeheer.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	46.000	46.000	46.000	46.000
Exploitatielast incidenteel	15.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo	46.000	46.000	46.000	46.000

Volgnummer: 2

Onderwerp: Structureel maken tijdelijk budget Participatie

Programma: Dienstverlening en samenwerking

Portefeuille: Participatie en communicatie

Inhoud:

Juridisch

De Wet versterking participatie op decentraal niveau bepaalt dat gemeenten inwoners vaker moeten betrekken bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid. Daarnaast moet vanaf 1 januari 2027 de participatieverordening zijn vastgesteld. De participatieverordening verankert de gemeentelijke werkwijze juridisch en geeft invulling aan het uitdaagrecht*. De participatieverordening vervangt daarmee de inspraakverordening. Deze verandering in wetgeving sluit aan bij de behoefte van de samenleving om meer invloed te hebben op lokaal beleid. Ook willen gemeenten beter aansluiten bij de wensen en zorgen van de eigen samenleving. Deze wijzigingen vragen om een permanent andere inzet van de gemeente en vereisen een belangrijke verandering in cultuur en werkprocessen. In de programmabegroting 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor drie jaren om participatie te implementeren en structureel te borgen binnen de organisatie. We zien al na een jaar dat er binnen de organisatie meer ingezet wordt op participatie.

Naast structurele kosten voor de ondersteunende methodiek zijn ook kosten te verwachten voor inspiratie en advies, ontwikkeling van interne ondersteuning en uitbreiding van de beschikbare participatie-instrumenten.

Daarnaast neemt het beroep op de subsidie voor dorps- en wijkraden en de subsidie voor inwonersinitiatieven toe.

Op de bekendheid van deze laatste zal in 2026 en 2027 meer worden ingezet waardoor de aanvragen nog verder zullen toenemen. Tot en met 2027 zijn incidentele middelen beschikbaar om de subsidieaanvragen van beide subsidieregelingen boven het bestaande budget te dekken. Daarna zijn structureel meer middelen nodig dan nu beschikbaar zijn of moet een lager subsidieplafond ingesteld worden om binnen budget te blijven. Hierdoor komen veel minder initiatieven en dorps- en wijkraden in aanmerking voor subsidie.

Doel: Participatie structureel borgen nu de vraag naar en wetgeving hiervoor toeneemt. Hierdoor verbeteren we de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van ons beleid. Dit draagt bij aan een hogere kwaliteit van beleid en een grotere betrokkenheid in gemeente Borne.

Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk. Gemeenten moeten voldoen aan de wet Versterking participatie op decentraal niveau. Met deze wet wordt de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op decentraal niveau versterkt. Ook wordt dit samen met het uitdaagrecht wettelijk verankerd in de participatieverordening.
Maatschappelijk effect	Door inwoners en organisaties structureel en beter te betrekken bij maatschappelijke en bestuurlijke opgaven van gemeente Borne verbeteren we de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en projecten.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Participatie helpt bij het verbeteren van de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Het beleid sluit beter aan en heeft daardoor meer effect. Daarnaast verhoogt participatie de onderlinge transparantie, betrokkenheid en begrip tussen de samenleving en de gemeente. Ook kan participatie daardoor bezwaren voorkomen.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	"Tegelijkertijd is het belangrijk dat inwoners en ondernemers worden betrokken bij plannen en ontwikkelingen die hun leefomgeving raken. Participatie draagt bij aan betere besluiten en meer draagvlak. (p. 19) "• Inwoners en ondernemers vroegtijdig betrekken bij plannen en ontwikkelingen die hun leefomgeving raken; • Participatie op een duidelijke en werkbare manier organiseren, zodat inwoners weten wanneer en hoe zij invloed kunnen uitoefenen; • Jongeren actief betrekken bij beleid en besluitvorming, bijvoorbeeld via een jongerenraad of andere participatievorm; • Samenwerking met wijk- en dorpsraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties voortzetten en versterken; • Initiatieven uit de samenleving stimuleren en waar mogelijk faciliteren; • Verkennen welke aanvullende participatie-instrumenten kunnen bijdragen aan betrokkenheid van inwoners bij belangrijke keuzes" (p. 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Participatieleidraad, uitvoeringsplan en Participatieverordening (eind 2026).
Acties en planning	In 2026 wordt de organisatie verder opgeleid binnen de methodiek Relevant Gesprek om meer en doelgerichter participatie in te zetten. Dit wordt ondersteund door een nieuwe Bornse Werkwijze participatie en een intern borgingstraject in 2027. Hierna is participatie een vanzelfsprekend onderdeel van een project, en worden inwoners dus vaker, en doelgerichter betrokken binnen het opstellen, uitvoeren en evalueren van gemeentelijk beleid. Deze nieuwe manier van werken geeft nu al meer inzet op participatie. Dat vraagt om meer middelen om participatie intern te borgen zodat dit middel ook structureel breed ingezet kan worden.
Personele effecten	N.v.t.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel		30.000*	30.000	30.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo		30.000	30.000	30.000

* Betreft structureel maken van incidenteel budget voor participatie-activiteiten, methodiek, subsidies voor dorps- en wijkraden en inwonersinitiatieven

Volgnummer: 03

Onderwerp: Nieuwslab/Redacteur Direct Duidelijk

Programma: Dienstverlening en Samenwerking**Portefeuille: Participatie en communicatie****Inhoud:**

Hoewel er nog geen apart 'wettelijk recht' op begrijpelijke taal is vastgelegd, moet de overheid volgens de Algemene beginselen van behoorlijk bestuur zorgvuldig en transparant handelen. Duidelijk taalgebruik is daar een onderdeel van. In 2025 heeft gemeente Borne de Direct Duidelijk Deal getekend. Dat is een initiatief van de overheid om beter, begrijpelijker en gericht met inwoners te communiceren. In 2026 worden alle medewerkers getraind in schriftelijke en mondelinge communicatievaardigheden. Hierna moeten ze dit in de praktijk verder leren en moet de werkwijze geborgd worden in de organisatie. Een tijdelijke redacteur voor 3 jaar kan helpen de werkwijze te borgen. Hij/zij is aanjager in de organisatie om onze communicatie (brieven, e-mails, etc.) duidelijker en toegankelijker te maken. Daarnaast is deze functie vraagbaak in de organisatie om zo medewerkers te ondersteunen in dat wat ze geleerd hebben, zodat dit ook geborgd wordt.

Daarnaast onderzoeken we in 2026 de mogelijkheden en haalbaarheid van een nieuwslab. In een nieuwslab wordt relevante informatie van bijvoorbeeld sociale media, kranten, nieuwssites, maar ook meldingen en mails van inwoners samengebracht om zo in beeld te hebben wat er speelt in de samenleving.

Omgevingsscans creëren niet alleen inzicht in wat er (online) gebeurt, zodat we passend kunnen reageren via diverse kanalen. Ze bieden ons ook waardevolle inzichten in het effect van onze communicatie. Zo ontstaat een steeds completer beeld van hoe passende, relevante en doelgroepgerichte communicatie van de gemeente Borne eruit kan zien.

De redacteur kan een basis leggen voor het werken met omgevingsscans, het samenbrengen van diverse media en voorstellen doen voor goede, passende communicatie op basis van de data verkregen via het nieuwslab. De inzet van de redacteur is hier ook gericht op het borgen en inbedden in de dagelijkse werkzaamheden van de organisatie.

Deze manier van werken sluit aan bij de behoefte in de samenleving, zoals ook naar voren kwam in het rekenkameronderzoek naar dienstverlening en diverse uitgevoerde enquêtes. Door meer passend bij de behoefte te communiceren, wordt communicatie vanuit de gemeente begrijpelijker en heeft het meer impact.

Doel: Relevant, begrijpelijk en doelgroepgericht communiceren, waardoor gemeente Borne beter in contact staat met zijn inwoners en het onderling vertrouwen groeit.

Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk. Als overheid hebben wij de plicht om niemand uit te sluiten. Die plicht is vastgelegd in het VN-verdrag Handicap en verder uitgewerkt in de Werkagenda 2025-2030 van de Rijksoverheid, die samen met gemeenten en andere overheden wordt uitgevoerd.
Maatschappelijk effect	Communicatie beter laten aansluiten bij wat er leeft in de samenleving, waardoor inwoners zich meer en beter gehoord voelen. Dit draagt bij aan onderling begrip en vertrouwen. Daarnaast worden begrijpelijke, eenvoudige teksten als vriendelijker ervaren. Dit kan bijdragen aan hoe inwoners naar gemeente Borne kijken en een positieve impuls geven aan het onderling vertrouwen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	N.v.t.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het maakt communicatie relevanter en doelgroepgerichter, en daarmee effectiever. Mogelijk zijn er ook efficiencyvoordelen. Er is ook kans op minder vragen en

	klachten als communicatie beter aansluit bij de behoefte van inwoners, duidelijker en toegankelijker is.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in 'Krachtig verder!' coalitieakkoord 2026-2030 (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	"Een gemeente moet betrouwbaar, toegankelijk en duidelijk zijn voor inwoners en ondernemers." (p. 19) "Heldere communicatie en duidelijke verwachtingen helpen om procedures begrijpelijk te houden en vertrouwen te versterken." (p. 19) "Communicatie vanuit de gemeente duidelijk, tijdig en begrijpelijk houden." (p. 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	We gaan de haalbaarheid en mogelijkheden van een nieuwslab onderzoeken. (PB 2026-2029, p. 34) Continuering en versteviging van de Direct Duidelijk Deal Continuering van de Communicatievisie: relevant en doelgroepgericht communiceren en Participatieleidraad: door goede en heldere communicatie ook duidelijker voor inwoners hoe en wanneer ze kunnen participeren.
Acties en planning	In 2026 de haalbaarheid en mogelijkheden in kaart brengen van nieuwslab; plan voor borging duidelijke en toegankelijke taal maken. In 2027 uitrollen van nodige acties.
Personele effecten	1 fte op schaal 9

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	91.000*	91.000	91.000	
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

* Betreft tijdelijke uitbreiding 1 fte op schaal 9

Volgnummer: 04	
Onderwerp: Werkbudget Dienstverlening	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Een sterke en efficiënte dienstverlening is van cruciaal belang voor Gemeente Borne. Het stelt de gemeente in staat om zich te profileren als een betrouwbare, toegankelijke en servicegerichte overheid. Door inwoners en ondernemers op een duidelijke en klantvriendelijke manier te ondersteunen, draagt de gemeente direct bij aan het vergroten van het vertrouwen in het lokale bestuur. Als meest nabije overheidsinstantie speelt de gemeente een sleutelrol in het dagelijks leven van haar inwoners. Daarom staat de mens centraal in alle vormen van dienstverlening. Dit betekent dat inwoners en ondernemers eenvoudig contact moeten kunnen leggen via diverse kanalen die aansluiten bij hun behoeften en verwachtingen. Denk hierbij aan digitale loketten, telefonische ondersteuning, fysieke balies en proactieve communicatie via verschillende platforms. We kijken hierbij nadrukkelijk naar de mogelijkheden van digitalisering en inzet van AI in onze dienstverlening. Vanaf 2026 gaan we werken aan een dienstverleningsconcept, inclusief een integrale omnichannelstrategie waarin alle communicatiekanalen op elkaar zijn afgestemd. Hiervoor ontwikkelen we een strategisch kader. Om dit kader te kunnen implementeren zijn waarschijnlijk middelen nodig. In 2025 heeft de rekenkamer Borne onderzoek gedaan naar de dienstverlening van de gemeente. Naast een duidelijke behoefte aan visie en sturing, is ook beperkte monitoring en een gebrek aan beschikbaarheid van data een knelpunt. Daarnaast is geconstateerd dat processen en normen niet of niet helder zijn vastgelegd. Structurele borging van dienstverlening, in capaciteit en middelen, is nodig om verdere professionalisering mogelijk te maken.	
Doel: Het verbeteren van de gemeentebrede klantgerichte, efficiënte en toegankelijke dienstverlening, ondersteund door een omnichannelstrategie.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom; in 2025 is door de rekenkamer Borne een onderzoek uitgevoerd naar de dienstverlening, waarbij verschillende knelpunten naar voren zijn gekomen. Voor structurele borging van goede dienstverlening is blijvende investering via capaciteit en middelen noodzakelijk. Vanuit de samenleving wordt een professionele dienstverlening, passend bij de huidige tijd, verwacht.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	(nog) niet wettelijk, er komt een wettelijk haakje om dienstverlening beter te regelen: Voorgestelde wijziging Awb met toevoeging van art. 2:4a, waardoor er een nieuw algemeen beginsel van behoorlijk bestuur komt in de Awb, namelijk het dienstbaarheidsbeginsel. Dit beginsel houdt in dat het bestuursorgaan zich bij het uitoefenen van zijn taak dienstbaar dient op te stellen. Op basis van dit beginsel moet het bestuur de burger centraal stellen. (In de verwachting dat dit wetsvoorstel in 2026 wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer).
Maatschappelijk effect	Inwoners en ondernemers van gemeente Borne krijgen passende en toegankelijke mogelijkheden om met de

	gemeente te communiceren, afgestemd op hun behoeften. Dit zorgt voor een verbeterde dienstverlening, efficiëntere interactie en een versterkt vertrouwen in de gemeente.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voorzien: Afgelopen jaar zijn bij de Kadernota 2026-2029 middelen beschikbaar gesteld om beleid op te stellen rond dienstverlening. In 2026 wordt hiermee gestart. Er zijn toen echter geen middelen toegekend om daadwerkelijk zaken te kunnen oppakken. Bij inwerkingtreding van de aangepaste Awb is dit onderwerp mogelijk onvermijdbaar en onuitstelbaar.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Leidt tot minder vragen, klachten en inwoners/ondernemers die het gevoel hebben van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Een hogere tevredenheid van onze inwoners en ondernemers.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in 'Krachtig verder!' coalitieakkoord 2026-2030 (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	"Een gemeente moet betrouwbaar, toegankelijk en duidelijk zijn voor inwoners en ondernemers. Goede dienstverlening vormt de basis voor vertrouwen in het gemeentebestuur. Inwoners moeten weten waar zij aan toe zijn, snel antwoord krijgen op vragen en eenvoudig gebruik kunnen maken van gemeentelijke voorzieningen." (p. 19) "Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger en toegankelijker te maken. Tegelijkertijd blijft persoonlijk contact belangrijk, juist voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn of vragen hebben die maatwerk vragen. De gemeente blijft daarom goed bereikbaar, zowel digitaal als fysiek." (p. 19) "• Zorgen voor toegankelijke, duidelijke en betrouwbare dienstverlening aan inwoners en ondernemers; • Digitaal werken waar dat kan, met behoud van persoonlijk contact waar dat nodig is; • Het Huis van Borne benutten als centrale plek voor ontmoeting, informatie en dienstverlening; • Digitalisering inzetten om dienstverlening te verbeteren en processen efficiënter te maken; • Verkennen hoe nieuwe technologie, zoals AI, kan bijdragen aan betere en snellere dienstverlening, met aandacht voor privacy en gegevensbescherming; • Zorgen dat dienstverlening toegankelijk blijft voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn;" (p. 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het doel is om in 2030 te beschikken over een volledig uitgewerkt en breed gedragen dienstverleningsconcept van hoge kwaliteit. (PB 2026-2029, p. 34).
Acties en planning	2026: inzetten op visie op dienstverlening

	2027: acties om visie te implementeren indien middelen beschikbaar zijn.
Personele effecten	Vanaf 2030 structureel 1 fte op schaal 11a voor de organisatiebrede dienstverlening.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investing				
Exploitatielast structureel	35.000*	35.000*	35.000*	157.500**
Exploitatielast incidenteel	52.000***	22.000***	22.000***	-
Beschikbare dekking				
Effect saldo	35.000	35.000	35.000	157.500

* Structurele kosten voor verbetering digitale en fysieke dienstverlening, zoals inzet AI, software, monitoring

** Structureel maken van 1 fte op dienstverlening, schaal 11a

*** Ontwikkel- en implementatiekosten voor verbetering dienstverlening en processen rond dienstverlening.

Volgnummer: 05	
Onderwerp: Digitaal ondertekenen	
Programma: Dienstverlening en samenwerking	
Portefeuille: Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie	
Inhoud: Documenten en overeenkomsten worden nog fysiek ondertekend. Dit leidt tot handmatige handelingen zoals printen, scannen, rondsturen per e-mail en handmatig archiveren. Daarbij bestaat het risico dat ondertekende documenten niet of onjuist worden opgenomen in het zaakstelsel of documentmanagementsysteem, wat gevolgen heeft voor rechtmatigheid en archivering. Door digitale ondertekening te integreren in het zaak- en documentbeheer worden documenten direct na ondertekening automatisch vastgelegd in het juiste dossier. Dit voorkomt dubbele handelingen, verkleint het risico op fouten en ondersteunt een volledig digitaal en hybride werkproces om te ondertekenen. De invoering van digitale ondertekening brengt naast eenmalige kosten voor inrichting en implementatie ook structurele kosten met zich mee, zoals licenties en gebruikskosten.	
Doel: Het realiseren van een veilige en rechtsgeldige manier om documenten, overeenkomsten en besluiten digitaal te ondertekenen, zodat processen sneller, betrouwbaarder en volledig digitaal kunnen verlopen.	
Autonoom/niet autonoom	Digitale ondertekening is geen wettelijke verplichting, maar een noodzakelijke doorontwikkeling om efficiënt, rechtmatig en toekomstbestendig te kunnen werken.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Het voorstel heeft voornamelijk een organisatorisch effect en geen direct maatschappelijk effect.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Digitale ondertekening is onvermijdbaar om digitale werkprocessen te ondersteunen. Uitstel houdt handmatige werkwijzen in stand en vertraagt de digitalisering.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Digitale ondertekening voorkomt printen, scannen en handmatige archivering en zorgt ervoor dat ondertekende documenten automatisch en juist worden vastgelegd in het zaakstelsel. Dit verkort doorlooptijden, vermindert fouten en ondersteunt hybride werken.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar coalitieakkoord)	Digitalisering biedt kansen om dienstverlening sneller, eenvoudiger, betrouwbaarder en toegankelijker te maken. (Hoofdstuk 15 coalitieakkoord/pagina 19).
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Sluit aan bij de verdere digitalisering en het ondersteunen van hybride werken.
Acties en planning	Selecteren van een oplossing voor digitale ondertekening die past bij de gemeentelijke processen en juridische eisen.

	Vaststellen voor welke documenten en processen digitale ondertekening wordt ingezet. Inrichten van digitale ondertekening en koppeling met de zaak- en documentmanagementsystemen, zodat documenten automatisch worden gearchiveerd. Uitrol binnen de organisatie.
Personele effecten	

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	20.000*	30.000	35.000	35.000
Exploitatielast incidenteel	10.000*			
Beschikbare dekking				
Effect saldo	20.000	30.000	35.000	35.000

* De invoering van digitale ondertekening brengt naast eenmalige, incidentele kosten voor inrichting en implementatie ook structurele kosten met zich mee, zoals licenties en gebruikskosten.

Programma 2: Leefomgeving en veiligheid

Volgnummer: 06	
Onderwerp: Continuïteit en weerbaarheid – Openbare ruimte & vitale infrastructuur (werklijn 3)	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Continuïteit en weerbaarheid	
Inhoud: Openbare ruimte & vitale infrastructuur richt zich op de gevolgen van langdurige uitval voor gemeentelijke voorzieningen en de openbare ruimte. Kwetsbaarheden en afhankelijkheden rond wegen, bruggen, riolering, drinkwater, energie, telecom, afvalinzameling en gemeentelijke gebouwen worden in beeld gebracht. Met beheerders, nutsbedrijven en hulpdiensten worden prioriteiten, noodmaatregelen en herstelafspraken bepaald, met aandacht voor bereikbaarheid, alternatieve routes, noodstroom en fysieke beveiliging. Deze bouwsteen maakt deel uit van het project Continuïteit en Weerbaarheid.	
Doel: Continuïteit en weerbaarheid van de gemeentelijke openbare ruimte vergroten door kritieke voorzieningen, afhankelijkheden en kwetsbaarheden inzichtelijk te maken en maatregelen en samenwerkingsafspraken vooraf te organiseren.	
Autonoom/niet autonoom	Grotendeels autonoom. Klimaatverandering, geopolitieke spanningen, cyberdreiging, netcongestie en de afhankelijkheid van fysieke en digitale infrastructuur vergroten de kwetsbaarheid. De gemeente heeft beperkte invloed op externe vitale voorzieningen, maar is verantwoordelijk voor eigen assets en lokale gevolgen. Waarom nu? Eerst inventariseren en regionaal aansluiten maakt gerichte keuzes mogelijk en voorkomt voortijdige of ondoelmatige investeringen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De bouwsteen raakt gemeentelijke verantwoordelijkheden voor openbare ruimte, crisisbeheersing, openbare orde en continuïteit van gemeentelijke taken. Continuïteit van elektriciteit, drinkwater en telecom ligt primair bij beheerders/aanbieders; de gemeentelijke opgave betreft eigen voorzieningen, lokale gevolgen en samenwerking met vitale partners.
Maatschappelijk effect	Uitval wordt sneller herkend en beheerst, kritieke gemeentelijke voorzieningen blijven zo lang mogelijk functioneren en rollen met vitale partners zijn vooraf duidelijk. Meetbare resultaten: Eind 2027: kritieke assets geprioriteerd; afhankelijkheden en belangrijkste kwetsbaarheden geanalyseerd; vitale partners/contactpersonen en bestaande afspraken in beeld; geprioriteerd maatregelenplan met eigenaar en uitvoeringsroute. Eind 2028: concrete werk-/herstelafspraken; hoogste prioriteiten uitgevoerd of gepland in beheer-/investeringsprogramma's; handelingsperspectieven beschikbaar; minimaal één scenario beoefend; actualisatie structureel belegd.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien: Nee; afhankelijkheid en uitvalrisico zijn voorzienbaar, concrete oorzaak en keteneffecten niet.

	Onvermijdbaar: Gedeeltelijk; uitval bij derden is niet te voorkomen, gevolgen voor eigen voorzieningen moeten wel worden beheerst. Onuitstelbaar: Gedeeltelijk; analyse en prioritering moeten nu starten, fysieke maatregelen kunnen risicogericht worden gefaseerd en gekoppeld aan reguliere investeringsmomenten.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Eerst analyseren, daarna investeren. Maatregelen worden gericht op grootste risico en maatschappelijk effect en waar mogelijk gekoppeld aan reguliere beheer-, onderhouds- en vervangingsprogramma's en regionale/partnerinvesteringen.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!'	Het coalitieakkoord zet in op "een klimaatbestendige en goed beheerde openbare ruimte, met aandacht voor klimaatadaptatie, wateropvang en riolering", houdt rekening met "netcongestie die opgelost moet worden door de netbeheerders" en benoemt "maatschappelijke weerbaarheid en continuïteit". Deze bouwsteen geeft hier mede uitvoering aan.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Sluit aan op beheer openbare ruimte, vastgoed, riolering, mobiliteit, duurzaamheid, crisisbeheersing en samenwerking met infrastructuurbeheerders. Nieuw is de integrale benadering vanuit continuïteit, ketenafhankelijkheden en langdurige uitval.
Acties en planning	2027: deelproject; kritieke assets/afhankelijkheden; risicoanalyse; vitale partners en afspraken; regionale aansluiting; maatregelenplan. 2028: prioritaire maatregelen; partnerafspraken; verwerking in beheerplannen; handelingsperspectieven; scenario-oefening. 2029 e.v.: resterende maatregelen via reguliere programma's; periodieke actualisatie.
Personele effecten	Deze bouwsteen gebruikt de schaalbare projectorganisatie van Continuïteit en Weerbaarheid. Bij uitvoering naast BCM zijn centrale projectleiding en ondersteuning al beschikbaar. Aanvullend zijn nodig: deelprojectleider 12 uur/week, ongeveer 90 uur/jaar communicatie/coördinatie en circa 550 uur/jaar vakinhoudelijke inzet vanuit o.a. openbare ruimte, riolering, vastgoed, mobiliteit, informatievoorziening, veiligheid en contract-/leveranciersmanagement. Gezien de bestaande werkdruk is tijdelijke capaciteitsvrijmaking nodig; prioritering/herverdeling wordt benut waar mogelijk, anders tijdelijke vervanging of externe ondersteuning. Met BCM: maximaal €125.000 aanvullende capaciteit per jaar (circa 550 uur deelprojectleiding, 90 uur communicatie/coördinatie en 550 uur vakspecialisten).

	Zonder BCM en bij zelfstandige uitvoering: maximaal €250.000 per jaar inclusief basisprojectorganisatie. Bij meerdere bouwstenen zonder BCM wordt één basisprojectorganisatie gedeeld. Niet-benodigde vervangingsruimte wordt niet benut.
--	---

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel: afhankelijk van maatregelen			PM	PM
Exploitatielast incidenteel: aanvullende uitvoeringscapaciteit Openbare ruimte & vitale infrastructuur (deelprojectleiding + flexibele vervanging vakspecialisten)	125.000	125.000		
Exploitatielast incidenteel: extern specialistisch onderzoek, technische risicoanalyse en voorbereiding maatregelen*	25.000	10.000		
Uitvoering fysieke maatregelen via separate besluitvorming/beheerprogramma	PM	PM		
Beschikbare dekking				
Effect saldo	PM	PM	PM	PM

Toelichting: €125.000 geldt als BCM doorgaat en de basisprojectorganisatie beschikbaar is; zonder BCM bedraagt zelfstandige uitvoering maximaal €250.000 per jaar (in plaats van €125.000).

*Voor specialistische technische expertise die intern niet beschikbaar is, zoals risicoanalyse, onderzoek naar infrastructuurafhankelijkheden en voorbereiding van maatregelen.

Volgnummer: 07

Onderwerp: Omvang van de reserve MJOP's en investeringen in het vastgoed A

Programma: Leefomgeving en veiligheid

Portefeuillehouder: Vastgoed inclusief onderwijshuisvesting

Inhoud:

De afgelopen jaren liepen de planningen in de Meerjarenonderhoudplannen (MJOP's) en de realisatie van het groot onderhoud ver uit elkaar. Omdat veel grote gebouwen gesloopt, vernieuwd of gerenoveerd zouden worden, werd aan deze panden in de afgelopen jaren alleen meerjarenonderhoud uitgevoerd dat onvermijdelijk was. De middelen werden wel geraamd in de reserve omdat zonder die raming het onderhoud niet uitgevoerd mocht worden.

Voor 2026 is in overleg met de accountant besloten de omvang van de reserve vastgoed niet te baseren op de volledige omvang van de MJOP's voor 10 jaar van de verschillende gebouwen, maar is een percentage van 50% over de volledige omvang van groot onderhoud in 4 jaar opgenomen in de wetenschap dat ook in 2026 nog maar beperkt onderhoud uitgevoerd zal worden (veel zaken in de nieuwe gebouwen vallen nog onder de garantie).

In 2026 worden het Huis van Borne en het Sportcentrum opgeleverd en verduurzaamden we de Wensinkhof. Daarna actualiseren we de MJOP's naar de nieuwe situatie. Voor deze gebouwen zijn op dit moment enkel concept MJOP's beschikbaar.

We komen vanaf 2027 weer in een periode dat we het groot onderhoud dat in de MJOP's staat ook daadwerkelijk uitvoeren. Nu is het zaak om de komende jaren de omvang van de reserve ook weer op peil te brengen, zodat voldoende middelen aanwezig zijn om de kosten voor 10 jaar te dekken uit de reserve opdat uiteindelijk een voorziening kan worden gevormd (uitgangspunt in nota Vastgoedbeleid 2025). Op basis van de concept MJOP's kunnen we nu een globaal benodigde raming afgeven. Hierbij gaan we ervan uit dat:

- De Wingerd en De Pietmanskolkstraat vanaf 2030 geen onderhoud meer nodig hebben (planning sloop De Wingerd en verkoop Pietmanskolkstraat)
- Het zwembad nog 12 jaar en De Bieffel 9 nog 8 jaar in de onderhoudsplanning zitten. Het zwembad is dan echt aan het eind van haar levensduur en De Bieffel is een strategische ontwikkellocatie.
- Kosten lager dan € 5.000 per jaar per pand worden niet meegenomen.
- Vervangingsinvesteringen in installaties van meer dan € 50.000 worden afzonderlijk begroot (buiten de reserve MJOP) zodat deze kosten geactiveerd kunnen worden.

In 2026 zal in de jaarstukken worden voorgesteld een storting van € 1.500.000 te doen in de reserve meerjaren onderhoud. Daarmee is voor de komende jaren een bijdrage van € 140.000 per jaar voldoende. Maar vanaf 2029 stijgen de jaarlijkse stortingen in de reserve (stijging van de kosten in 2038). De reserve heeft een egaliserende functie (jaarlijks komt er een jaar bij en wordt opnieuw doorgerekend wat de storting moet zijn). Een en ander is nog wel afhankelijk van de definitieve MJOP's die nog moeten worden opgesteld voor het Huis van Borne, het Sportcentrum en de Wensinkhof en daadwerkelijke realisatie van het onderhoud.

Omdat veel panden de afgelopen jaren zijn verbouwd of nieuw gebouwd zien we de eerste jaren maar beperkt investeringen voor vervangende installaties. Vanaf 2037 nemen de investeringen fors toe (zie bijlage 1 figuur 1).

Doel:

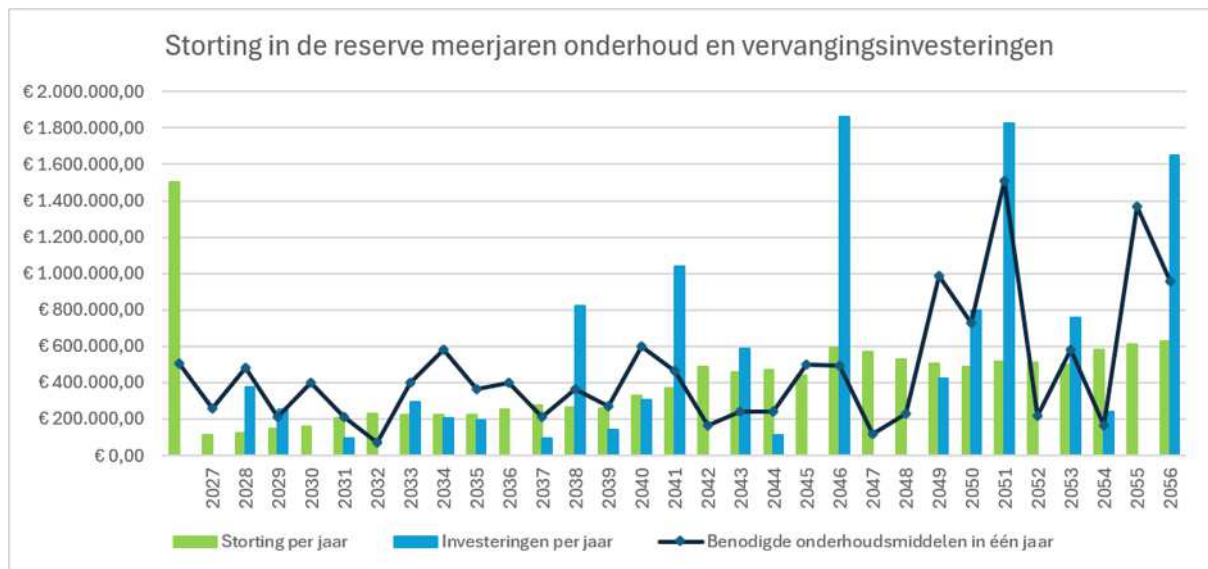
De reserve bevat voldoende middelen om het beheer en onderhoud volgens het vastgoedbeleid uit te kunnen voeren. De gemeente gaat op basis van het vastgoedbeleid uit van een reserve voor 10 jaar. De omvang van de reserve baseren we op de actuele beheersplannen voor eenzelfde periode. Bij planmatig onderhoud kijken we of uitstel mogelijk en verantwoord is of dat we onderhoud juist naar voren moeten halen (we voeren niet elk jaar 100% uit – voor de globale raming is uitgegaan van 90%). Dit is afhankelijk van de staat van onderhoud, financiële afspraken en of de prestaties die de installaties leveren voldoende zijn. Daarnaast ramen we investeringskredieten voor de vervanging van installaties. Deze ramen we afzonderlijk omdat dit kosten zijn die geactiveerd mogen worden.

Autonoom/niet autonoom	Autonoom: deze kosten zijn het gevolg van eerdere besluitvorming over nieuwbouw, renovatie en omvang van de reserve.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Het BBV beveelt aan om de lasten voor groot onderhoud op te nemen in een voorziening dan wel een reserve om op die manier de lasten voor groot onderhoud te egaliseren over de jaren. Minimaal moet een periode van vier jaar afgedekt zijn, bij voorkeur een periode van 10 jaar omdat dan de egaliserende werking beter is.
Maatschappelijk effect	Kwalitatief goed onderhoud is noodzakelijk om onze panden aantrekkelijk te houden voor bezoekers en gebruikers.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar en onuitstelbaar, wel aanpasbaar – zie scenario B.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	De egaliserende werking van de reserve is beter wanneer het onderhoud over een langere periode is afgedekt.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	'Leefbaarheid: Een veilige, schone en fijne plek waar iedereen zich thuis voelt'.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Dit alles wordt voorgesteld op basis van de nota Vastgoedbeleid 2025.
Acties en planning	Wanneer de MJOP's van de nieuwe en verbouwde panden van de gemeente ook zijn opgesteld, zal een actualisatie van de raming plaatsvinden. Voor de sloop van De Wingerd en de resterende levensduur van het zwembad volgen de komende begrotingsperiode voorstellen.
Personele effecten	Geen

Begrotingswijziging (afroeden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering		376.000	250.000	
Exploitatielast structureel (kapitaallasten)			37.000	60.000
Exploitatielast structureel (toevoeging reserve)	140.000	140.000	140.000	140.000
Beschikbare dekking				
Effect saldo	140.000	140.000	177.000	200.000

Bijlage 1

Figuur 1

Volgnummer: 08	
Onderwerp: Rotonde Azelosestraat - Letterveldweg	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Mobiliteit en parkeren	
Inhoud: De Azelosestraat is een belangrijke en drukke 50 km radiaal in Borne. De rotonde Azelosestraat – Twickelerblokweg is inmiddels aangelegd, hiermee is er een veilige wandel- en fietsroute naar de sport gerealiseerd. Door ook een rotonde op de Azelosestraat – Letterveldweg aan te leggen komt er een veilige wandel- en fietsroute naar de nieuwe school de Letterborg. In de toekomst zou dan vanaf de rotonde de snelheid naar 30 km/uur kunnen richting het centrum. Bij de rotonde krijgen voetgangers en fietsers voorrang.	
Doel: Een rotonde zorgt voor een verkeersveilige oplossing voor het huidige kruispunt. Daarnaast ontstaat er zo een veilige schoolomgeving en oversteek voor fietsers en voetgangers zodat kinderen autonoom naar school kunnen en minder met de auto worden gebracht omdat het de oversteek nu niet veilig is. Hiermee passen we het STOMP-principe toe.	
Autonoom/niet autonoom	Door de aanleg van de nieuwe grotere school is er een situatie ontstaan die ervoor zorgt dat er meer verkeersbewegingen over de Azelosestraat ontstaan. Met deze oplossing zal de schoolomgeving veel veiliger worden en worden kinderen gestimuleerd om lopend of met de fiets naar school te gaan. Voetgangers en fietsers komen in de voorrang.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De aanleg van de rotonde is geen wettelijke verplichting.
Maatschappelijk effect	Door de aanleg van de rotonde zullen meer kinderen zelfstandig naar school kunnen. Hierdoor zal er minder overlast van auto's rondom de school ontstaan.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Dit kan uitgesteld worden.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Meer kinderen zullen zelfstandig naar school kunnen omdat de barrière van de Azelosestraat weggenomen wordt met de aanleg van de rotonde.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	In het coalitieakkoord staat onder thema Mobiliteit en parkeren concreet dat de focus ligt op "betere en veiligere (fiets)routes tussen de maatschappelijke en centrumvoorzieningen en de verschillende wijken". Concreet worden "veilige schoolzones en -routes, met name voor fietsers" genoemd. Bij het thema Jeugd staat dat we "inzetten op een veilige en gezonde opgroeiomgeving voor jongeren". Bij het thema veiligheid en handhaving staat genoemd dat "een veilige leefomgeving essentieel is voor het woonplezier en de leefbaarheid in Borne, Hertme en Zenderen". Concreet wordt het inzetten op een "veilige openbare ruimte" genoemd.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het STOMP principe is omarmd waarbij lopen en fietsen gestimuleerd worden. Op de rotonde krijgen voetgangers en fietsers voorrang. Door de aanleg van de rotonde zal de schoolomgeving veiliger worden.

Acties en planning	De rotonde zal in 2027 uitgewerkt kunnen worden waarna aanleg begin 2028 kan plaatsvinden.
Personele effecten	Werkzaamheden kunnen in de lijn uitgevoerd worden.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering		550.000		
Exploitatielast structureel			26.000	26.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo			26.000	26.000

Volgnummer: 09	
Onderwerp: Rotonde Bornsche Beeklaan - Deurningerweg	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Mobiliteit en parkeren	
Inhoud: De Bornsche Beeklaan is een belangrijke en drukke 50 km ontsluiting van de Bornsche Maten. Op het tracé waar we deze rotonde willen aanleggen is de weg al naar 30 km gegaan. Door de aanleg van deze rotonde komt er een veilige wandel- en fietsroute naar de scholen De Veste en De Horsten. Bij de rotonde krijgen voetgangers en fietsers voorrang.	
Doel: Een rotonde zorgt voor een verkeersveilige oplossing voor het huidige kruispunt. Daarnaast ontstaat er zo een veilige schoolomgeving en oversteek voor fietsers en voetgangers zodat kinderen autonoom naar school kunnen en minder met de auto worden gebracht omdat het de oversteek niet veilig is. Hiermee passen we het STOMP-principe toe.	
Autonoom/niet autonoom	Door de aanleg van twee scholen aan de noordkant van de Bornsche Beeklaan is er een situatie ontstaan die ervoor zorgt dat er meer verkeersbewegingen over de Bornsche Beeklaan ontstaan. Daarnaast groeit de Bornsche Maten meer dan in eerste instantie gepland waardoor het ook drukker wordt op de Bornsche Beeklaan. Met deze oplossing zal de schoolomgeving veel veiliger worden en worden kinderen gestimuleerd om lopend of met de fiets naar school te gaan. Voetgangers en fietsers krijgen voorrang.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De aanleg van de rotonde is geen wettelijke verplichting.
Maatschappelijk effect	Door de aanleg van de rotonde zullen meer kinderen zelfstandig naar school kunnen. Hierdoor zal er minder overlast van auto's rondom de school ontstaan.
Onvoorzien/onvermijdbaar/ onuitstelbaar	Dit kan uitgesteld worden.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Meer kinderen zullen zelfstandig naar school kunnen omdat de barrière van de Bornsche Beeklaan weggenomen wordt met de aanleg van de rotonde.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	In het coalitieakkoord staat onder thema Mobiliteit en parkeren concreet dat de focus ligt op "betere en veiligere (fiets)routes tussen de maatschappelijke en centrumvoorzieningen en de verschillende wijken". Concreet worden "veilige schoolzones en -routes, met name voor fietsers" genoemd. Bij het thema Jeugd staat dat we "inzetten op een veilige en gezonde opgroeiomgeving voor jongeren". Bij het thema veiligheid en handhaving staat genoemd dat "een veilige leefomgeving essentieel is voor het woonplezier en de leefbaarheid in Borne, Hertme en Zenderen". Concreet wordt het inzetten op een "veilige openbare ruimte" genoemd.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het STOMP principe is omarmd waarbij lopen en fietsen gestimuleerd worden. Op de rotonde krijgen voetgangers

	en fietsers voorrang. Door de aanleg van de rotonde zal de schoolomgeving veiliger worden.
Acties en planning	De rotonde zal in 2027 uitgewerkt kunnen worden waarna aanleg begin 2028 kan plaatsvinden.
Personele effecten	Werkzaamheden kunnen in de lijn uitgevoerd worden.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering		550.000		
Exploitatielast structureel			26.000	26.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo			26.000	26.000

Volgnummer: 10	
Onderwerp: Uitvoering Motie Programma – Mobiliteit	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Mobiliteit en parkeren	
Inhoud: De raad heeft, bij de vaststelling van de Omgevingsvisie, met een motie het college verzocht om in de eerstvolgende Kadernota voor het opstellen van een programma mobiliteit de benodigde middelen en capaciteit aan te vragen. In het programma mobiliteit moet uitgewerkt worden wat de groei naar 30.000 inwoners voor de gemeente Borne betekent voor zowel de bereikbaarheid als de parkeermogelijkheden van het centrum (voorzieningen) als de afwikkeling op de wegenstructuur van het woon-werkverkeer van en naar Borne toe.	
Doel: Het maken van een programma mobiliteit waarin onderzocht wordt welke gevolgen de groei naar 30.000 inwoners heeft op het mobiliteitssysteem zoals de capaciteit van de wegen en de parkeervoorzieningen en de hoeveelheid en verdeling van voorzieningen die bij deze groei horen.	
Autonoom/niet autonoom	De groei naar 30.000 inwoners zorgt ook voor groei in mobiliteit. Om goed voorbereid te zijn op deze ontwikkeling moet worden onderzocht of de infrastructuur (weg en parkeren) voldoende ontwikkeld is om deze mobiliteitsgroei te faciliteren. Maar ook of de huidige verdeling van voorzieningen wel goed is uitgevoerd. De effecten worden inzichtelijk gemaakt. Hierbij voeren we de Motie uit die aangenomen is tijdens de vaststelling van de Omgevingsvisie.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk, wel aangenomen door de raad bij de vaststelling van de Omgevingsvisie.
Maatschappelijk effect	Meer inwoners en meer voorzieningen betekenen meer mobiliteit, ook al gaan we uit van het STOMP principe ook de automobilititeit zal toenemen. Dit heeft een groot maatschappelijk effect op het centrum van Borne. Bereikbaarheid is van essentieel belang.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het is onvermijdbaar en onuitstelbaar om te onderzoeken of de groei naar 30.000 inwoners en dus de groei in mobiliteit wel op het huidige netwerk past. En of alle voorzieningen wel goed daarop aansluiten. In de Omgevingsvisie wordt aangegeven: We koesteren het dorpse karakter van Borne, Hertme en Zenderen. Ieder dorp moet zijn eigen identiteit behouden, maar draagt op evenredige wijze bij aan de gemeentelijke groeiambitie. We zetten daarom bij Zenderen en Hertme in op een planmatige en stapsgewijze groei, die zorgvuldig is afgestemd op de gemeentelijke behoefte met oog voor samenhang en kwaliteit. De kernen groeien op die manier geleidelijk. Ook moet de ruimtelijke kwaliteit, zoals de groenstructuren, behouden blijven.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Onderzocht gaat worden of de mobiliteitsgroei (door de groei van inwoners) wel gefaciliteerd kan worden en waar aanpassingen nodig zijn. En of de verdeling van alle voorzieningen wel op orde is.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie- akkoord)	In het coalitieakkoord staat onder thema Mobiliteit en parkeren concreet: "Een ambitieus mobiliteitsprogramma opstellen, zonder dat de auto uit Borne verjaagd wordt ". Het is dus goed om te onderzoeken wat er nodig is om naar 30.000 inwoners te groeien. Tevens wordt geschreven; "Openbaar parkeren blijft gratis in de gemeente Borne" en "Inzetten op meer parkeerplaatsen in het centrum". Juist door deze keuzes moeten we inzichtelijk maken wat de invloed zal zijn op het mobiliteitssysteem. Ook staat er onder het hoofdstuk 1 Wonen en bouwen; "Nieuwe woningbouw altijd koppelen aan voorzieningen, bereikbaarheid en leefbaarheid, zoals het ruimtelijke faciliteren van een huisartsenpraktijk in de Bornsche Maten"; En juist voor voorzieningen is nabijheid erg belangrijk.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Borne is een groeigemeente, inzicht in de gevolgen op mobiliteit, bereikbaarheid en locaties van voorzieningen zal onderzocht worden.
Acties en planning	Er komt een uitvraag naar het inzichtelijk maken van de groei van de mobiliteit op de infrastructuur, het parkeren en de voorzieningen.
Personele effecten	Dit wordt in de lijn uitgevoerd met hulp van ingenieursbureau.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	45.000			
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 11	
Onderwerp: Gedragsinterventies	
Programma: Leefomgeving en veiligheid	
Portefeuillehouder: Mobiliteit en parkeren	
Inhoud: We willen volgens het STOMP principe de openbare inrichting vormgeven, dus meer ruimte voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer (OV) en MaaS-projecten. Dit vraagt om duidelijke doelgroepgerichte gedragsinterventies bij zowel bewoners als bezoekers, werkgevers en werknemers. Deze gedragsverandering willen we stap voor stap bewerkstelligen.	
Doel: Door in te zetten op gedragsverandering willen we bewoners, bezoekers, werkgevers en werknemers bewuster maken van hun mobiliteitskeuze. Is een verplaatsing nog wel nodig, en hoe maken we deze verplaatsing? Kan dat te voet of met de fiets of kunnen we het OV beter benutten? Hoe kunnen we deelmobiliteit verbeteren? Voorbeeld is de landelijke campagne 'Da's zo gefietst' dit wordt samen met de app door provincie Overijssel uitgerold hier kunnen we extra middelen goed gebruiken om mensen te belonen.	
Autonoom/niet autonoom	Deze ontwikkeling is niet autonoom, maar heeft wel grote invloed op ons mobiliteitsgedrag en de mogelijkheid om de openbare ruimte effectiever in te richten met groen, verblijven en ontmoeten.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Gedragsverandering is niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Uitgangspunt van de raad is het STOMP principe. Lopen en fietsen geven we prioriteit. Door mensen bewust te maken van hun mobiliteitskeuze verleiden we mensen om te kiezen voor gezonde mobiliteit (lopen en fietsen).
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Gedragsverandering heeft zijn tijd nodig en zal altijd nodig zijn.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Gedragsverandering kan niet in één keer, dit gaan we stap voor stap per doelgroep bewerkstelligen zodat doelgroepen bewuster worden van hun mobiliteitsgedrag.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	In het coalitieakkoord staat onder thema sport en bewegen "Sporten en bewegen zijn belangrijk. Het zorgt voor plezier, verbinding en gezondheid". Juist door gedragsbeïnvloeding willen we dat mensen meer en meer voor gezonde mobiliteit kiezen. Ook in het coalitieakkoord wordt gekozen voor een combinatie tussen geloofwaardige weginrichting, handhaving en communicatie en voorlichting.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	De gemeenteraad heeft het STOMP principe als uitgangspunt in de Omgevingsvisie vastgesteld. Overigens vragen alle 15 uitgangspunten doelgerichte communicatie om gedragsverandering te bewerkstelligen.
Acties en planning	Door in te zetten op gedragsinterventie per doelgroep willen we de voordelen van duurzame mobiliteit benadrukken. Als mensen de voordelen ervaren dan zijn

	ze sneller genegen om het in de toekomst vaker te doen. We willen dit de eerste drie jaar gaan uitvoeren en monitoren.
Personele effecten	N.v.t.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	40.000	40.000	40.000	
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

3. Programma Wonen en ondernemen

Volgnummer: 12	
Onderwerp: Activiteiten en Evenementen	
Programma: Wonen en ondernemen	
Portefeuillehouder: Evenementen	
Inhoud: Sinds 2009 heeft Borne een ondernemersfonds dat jaarlijks wordt opgebouwd door de inkomsten uit de inning van reclamebelasting. De gemeente beheert dit ondernemersfonds en hieruit worden ieder jaar diverse promotie- en evenementenactiviteiten bekostigd. Maar dit fonds staat onder druk. Het is niet meer toereikend om alle aanvragen te kunnen honoreren. Enerzijds is het aantal aanvragen toegenomen en zijn de aangevraagde bedragen hoger geworden (omdat de kosten zijn gestegen) terwijl anderzijds het beschikbare budget, o.a. door verhoging van de perceptiekosten, is verminderd. De adviesgroep (stuurgroep Reclameheffing - SRh) waarin ook de BBO is vertegenwoordigd, heeft onlangs het signaal afgegeven dat de organisatie van diverse activiteiten en evenementen onder druk komt te staan. Hoewel initiatiefnemers ook bij de gemeente een subsidie kunnen aanvragen is de financiering vanuit het ondernemersfonds (veel) groter. SRh en BBO zijn van mening dat de toekomst van activiteiten en evenementen onevenredig in handen wordt gelegd van de ondernemers (het ondernemersfonds + afzonderlijke sponsoring door ondernemers). Aan het college wordt verzocht om te zoeken naar een bredere en evenwichtigere financieringsbasis. Overigens staat ook de continuïteit van de citymarketing en informatievoorziening (VisitBorne) onder druk omdat de financiële dekking (inkomsten toeristenbelasting) nog niet toereikend is. Een aanvullende structurele financiering vanuit de gemeente is een optie maar er zou wellicht samen met de BBO onderzocht kunnen worden of het huidige systeem van reclamebelasting efficiënter kan worden ingericht (koppeling OZB). De perceptiekosten worden dan lager en de inkomsten (mogelijk) hoger.	
Doel: Aanvullende financiële ondersteuning voor evenementen en activiteiten.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk /niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Evenementen en activiteiten dragen in ruime mate bij aan de leefbaarheid.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	N.v.t.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	N.v.t.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Bruisend hart: Topvoorzieningen en een centrum dat bruist! Nieuw beleid maken om de inkomsten uit de reclameheffing, de uitgaven aan vrijetijdseconomie en de evenementensubsidies uit te geven zodat ze ten goede komen aan een levendig, ondernemend en bruisend Borne. Tegelijkertijd moet de uitgave van deze middelen democratisch en transparant plaatsvinden door de gemeente. Ondernemers houden hierbij een belangrijke adviserende rol.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Visie vrijetijdseconomie
Acties en planning	
Personele effecten	N.v.t.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	50.000	50.000	50.000	50.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	50.000	50.000	50.000	50.000

Programma 4: Cultuur, sport en onderwijs

Volgnummer: 13	
Onderwerp: Open Sportpark	
Programma: Cultuur, sport en onderwijs	
Portefeuille: Sport en bewegen	
Inhoud: De rol van het sportpark verandert. Vroeger waren sportparken vooral bedoeld voor sportverenigingen die op vaste tijden gebruikmaakten van de velden en gebouwen. Met het project 'Op weg naar een open sportpark' werken we aan een sportpark dat klaar is voor de toekomst. Overdag is het park vrij toegankelijk voor iedereen. Er is ruimte om te sporten en te bewegen, maar ook om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te doen.	
Doel: Het sportpark groeit uit tot een plek waar iedereen makkelijk terecht kan om te sporten, te bewegen en anderen te ontmoeten. Het is een veilige en toegankelijke plek voor alle inwoners. De sportverenigingen blijven hierbij een belangrijke rol spelen. Samen met alle gebruikers werken we stap voor stap toe naar een gezamenlijke organisatie van het sportpark.	
Autonoom niet autonoom	Autonoom: reeds ingezet beleid vanuit het amendement Open Sportpark.
Maatschappelijk effect	Het sportpark wordt overdag beter gebruikt. Inwoners bewegen meer, ontmoeten elkaar vaker en jongeren krijgen zinvolle activiteiten. Dit zorgt voor meer gezondheid, meer contact in de buurt en meer kansen voor jongeren. Het sportpark wordt een open plek waar iedereen welkom is en samen verantwoordelijkheid draagt.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Voor het ontwikkelen van een open sportpark onuitstelbaar. De inzet van een verbinder voor het sportpark is nodig om een open sportpark te realiseren. Zonder deze rol blijft elke organisatie zich vooral richten op de eigen sportieve belangen. Samenwerking komt dan nauwelijks op gang en het Open Sportpark ontwikkelt zich niet verder.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	"Streven naar een open sportpark 't Wooldrik in goede samenwerking met verenigingen."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Het Open Sportpark sluit aan bij het sport- en gezondheidsbeleid van Borne. Het stimuleert mensen om te bewegen en gezond te leven. Dit past bij de Visie Sport & Bewegen 2022–2026, waarin staat dat sport voor iedereen toegankelijk moet zijn en dat iedereen kan meedoen. Ook moet het sportaanbod klaar zijn voor de toekomst. Het Open Sportpark is een praktische uitwerking van dit beleid en draagt bij aan de doelen voor sport, bewegen en meedoen in de samenleving.
Acties en planning	In 2026 wordt het amendement Open Sportpark uitgevoerd. Het sportpark wordt daarna verder ontwikkeld richting 2027. Daarbij wordt gekeken naar de organisatie, de inzet van een verbinder en de samenwerking met verenigingen, partners en andere organisaties. Tegelijk worden laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten georganiseerd. Ook wordt gevolgd hoe het sportpark wordt gebruikt en

	wat de effecten zijn.
Personele effecten	Er wordt tijdelijk een verbinder voor het sportpark ingezet. Deze sportparkcoördinator zorgt voor samenwerking tussen verenigingen en andere partners en helpt bij het verdelen van taken. Sportpark coördinator: 0,67 fte schaal 9.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel				
Exploitatielast incidenteel	61.000	61.000	61.000	
Beschikbare dekking				
Effect saldo				

Volgnummer: 14	
Onderwerp: Reguliere peuterplekken	
Programma: Cultuur, sport en onderwijs	
Portefeuillehouder: Onderwijsbeleid	
Inhoud: De gemeente subsidieert reguliere peuterplekken voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Door loonstijgingen in de kinderopvang is het aantal gesubsidieerde plekken gedaald van veertien naar zeven, terwijl de behoefte groeit. Uit signalen van kinderopvangorganisaties blijkt dat de vraag groter is dan het huidige aanbod. Uitbreiding van het subsidiebudget is nodig om meer peuters ontwikkelkansen te bieden en om zwaardere (en duurdere) inzet via Sociaal Medische Indicatie te beperken. Met dit voorstel wordt budget gevraagd om de reguliere subsidieplekken van zeven plekken te laten stijgen, en opnieuw een subsidieplafond van veertien plekken te bekostigen. Gemeente Borne ervaart een stijging van het aantal jeugdigen, wat extra druk legt op het bestaande aanbod van VVE-plekken en peuterplekken. Dit vergroot de urgentie om niet alleen de financiering van de huidige plekken te waarborgen, maar ook om te anticiperen op de toekomstige vraag.	
Doel: Het doel is dat meer kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, gebruik kunnen maken van een peuterplek en zo hun taal, sociale vaardigheden en ontwikkeling kunnen versterken, ter voorbereiding op de basisschool.	
Autonoom/niet autonoom	Autonoom: De daling van veertien naar zeven plekken is grotendeels autonoom omdat de kosten stijgen terwijl de bijdrage van het Rijk gelijk blijft.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Meer kinderen kunnen naar een peuterplek, ook als hun ouders geen kinderopvangtoeslag krijgen. Hierdoor ontwikkelen zij hun taal en sociale vaardigheden beter. Kinderen krijgen een goede start en zijn beter voorbereid op de basisschool. Dit vergroot hun kansen om zich goed te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Dit is een uitstelbare ontwikkeling, aangezien het een niet-wettelijke taak is. Echter, een goede voorbereiding op de basisschool is belangrijk voor de verdere ontwikkeling van kinderen en achterstanden op jonge leeftijd zijn moeilijk later in te halen. Bovendien kan het de ongelijkheid in het onderwijs verder voorkomen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Dit kan bijdragen aan efficiency, omdat vroegtijdige ondersteuning van kinderen helpt om taal- en ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, waardoor later vaak minder extra begeleiding en ondersteuning nodig is in het onderwijs en de jeugdhulp.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Onderwijs, blz. 10: "Blijven inzetten op kansengelijkheid voor kinderen en jongeren".
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Visie Sociaal Domein Protocol Doorgaande lijn

	Subsidieregeling reguliere en VVE peuteropvang gemeente Borne 2025.
Acties en planning	Bij toekenning worden de zeven extra plekken meegenomen in het subsidieplafond en betrokken in de subsidieverlening aan de kinderopvangorganisaties die reguliere peuterplekken aanbieden.
Personele effecten	Niet van toepassing.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	18.500	18.500	18.500	18.500
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	18.500	18.500	18.500	18.500

Volgnummer: 15	
Onderwerp: Leerlingenvervoer	
Programma: Cultuur, sport en onderwijs	
Portefeuillehouder: Onderwijsbeleid	
Inhoud: Uit intern onderzoek blijkt dat de gemeente binnen de uitvoering van het Leerlingenvervoer dient in te zetten op het bevorderen van zelfredzaamheid. Eén van de belangrijkste aanbevelingen is dat de uitbreiding van de formatie noodzakelijk is om het aanvraagproces Leerlingenvervoer volledig volgens de verordening uit te voeren. Dit betekent dat er een uitbreiding van het aantal beschikbare uren nodig is. Voor de uitvoering van het Leerlingenvervoer is nu 0,2 fte (8 uur) per week beschikbaar. Wenselijk zou zijn om wekelijks 0,5 fte (18 uur) beschikbaar te hebben. Bevordering van zelfredzaamheid is mogelijk door: Op het moment dat de leerling de leeftijd van negen jaar bereikt, kan de gemeente in overleg met de ouders en de leerling, samen een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan opstellen. In dit plan staat beschreven wat de mogelijkheden van de leerling zijn om zelfstandig(-er) naar school te kunnen reizen. In het persoonlijk vervoersontwikkelingsplan kan het college ondersteuning bieden om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling te vergroten. Op dit moment lukt het niet om hier uitvoering aan te geven. De uitvoering van het Leerlingenvervoer vindt nu grotendeels administratief plaats. Uitbreiding van uren maakt het mogelijk om in gesprek te komen tot een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan.	
Doel: De uitbreiding biedt ruimte om leerlingen en ouders beter te begeleiden bij het vergroten van de zelfstandigheid van de leerling. Hierdoor kan de gemeente samen met ouders en leerlingen persoonlijke vervoersontwikkelingsplannen opstellen en uitvoeren. De extra uren zorgen ervoor dat de uitvoering van het leerlingenvervoer niet alleen administratief plaatsvindt, maar ook gericht is op ondersteuning, maatwerk en het bevorderen van zelfredzaamheid.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk: de verordening Leerlingenvervoer biedt de gemeente de mogelijkheid om een vervoersontwikkelingsplan op te stellen door een "kan-bepaling" in de verordening.
Maatschappelijk effect	De uitbreiding zorgt ervoor dat leerlingen met leerlingenvervoer beter en persoonlijker worden geholpen, waardoor zij meer zelfstandig kunnen leren reizen naar school en ouders beter worden ondersteund.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het opstellen van een vervoersontwikkelingsplan is een beleidsmatige keuze waar de verordening leerlingenvervoer de mogelijkheid voor biedt.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Met een persoonlijk ontwikkelplan kan er meer maatwerk in de vervoersoplossingen worden geboden wat bijdraagt aan de zelfstandigheid van de jeugdige. Dit kan leiden tot een kostenreductie. Het bevorderen van de zelfstandigheid moet echter het leidende principe zijn.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Onderwijs, blz. 10: "Schooluitval zoveel mogelijk voorkomen door samenwerking tussen onderwijs en ondersteuning." "Blijven inzetten op kansengelijkheid voor kinderen en jongeren." "Samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorg en maatschappelijke organisaties versterken".

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Borne 2023. Beleidsregels bekostiging leerlingenvervoer gemeente Borne 2023.
Acties en planning	
Personele effecten	Urenuitbreiding jeugdregisseur met 0,3 Fte, schaal 10 voor uitvoering leerlingenvervoer gemeente Borne.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	33.000	33.000	33.000	33.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	33.000	33.000	33.000	33.000

Volgnummer: 16

Onderwerp: VVE: vroeg- en voorschoolse educatie

Programma: Cultuur, sport en onderwijs

Portefeuillehouder: Onderwijsbeleid

Inhoud:

De gemeente geeft uitvoering aan onderwijsachterstandenbeleid (hierna: OAB) door middel van het subsidiëren van peuterplaatsen met Voor- en Voerschoolse Educatie (hierna: VVE). VVE peuterplaatsen zijn bestemd voor peuters die wonen in gemeente Borne en een VVE indicatie hebben gekregen van de Jeugdgezondheidszorg.

De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor VVE voor kinderen van twee tot zes jaar met een risico op onderwijsachterstanden. Het huidige budget is onvoldoende om alle doelgroepkinderen te plaatsen. Met het uitbreiden van **vijf** kindplaatsen kunnen we meer VVE plekken bij de kinderopvang subsidiëren. Zonder uitbreiding naar minimaal 30 plekken kunnen onderwijsachterstanden niet tijdig worden aangepakt, waardoor kinderen later mogelijk duurdere en intensievere ondersteuning nodig hebben.

Gemeente Borne ervaart een stijging van het aantal jeugdigen, wat extra druk legt op het bestaande aanbod van VVE-plekken en peuterplekken. Dit vergroot de urgentie om niet alleen de financiering van de huidige plekken te waarborgen, maar ook om te anticiperen op de toekomstige vraag. Dit vraagt om een proactieve benadering in het plannen van extra peuterplaatsen en het afstemmen van het aanbod met de groeiende behoefte.

De voorgenomen bezuiniging op het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) van ongeveer € 60 miljoen in 2027 is door het nieuwe kabinet teruggedraaid. De bezuiniging zou het gevolg zijn van een generieke korting van 10% op de specifieke uitkering voor het onderwijsachterstandenbeleid bij overheveling naar het gemeentefonds. Het definitieve bedrag voor de gemeente Borne voor 2027 is nog niet bekend en wordt naar verwachting in september 2026 door het Rijk gepubliceerd.

Het is de vraag of deze teruggedraaide bezuiniging voldoende dekkend is. Terugkijkend naar de ontvangen OAB-middelen voor de jaren 2025 en 2026 is ook al een korting te zien tussen beide jaartallen.

Doel:

Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen.

Autonoom/niet autonoom

Niet autonoom. De toename in de vraag is wel autonoom, de vraag naar VVE plekken groeit door ontwikkelingen in de samenleving en het aantal kinderen dat deze ondersteuning nodig heeft. Hierdoor is uitbreiding nodig om aan de vraag te voldoen.

Wettelijk/niet wettelijk
(o.b.v. welke wettelijke regeling)

De Uitbreiding is niet wettelijk, de taken wel
Per 1 augustus 2020 zijn gemeenten verplicht om per week ten minste 16 uur voorschoolse educatie aan te bieden aan kinderen met een VVE indicatie. Ook moet het college conform artikel 159 en artikel 160 Wet op het Primair Onderwijs verplicht afspraken maken over voor- en voerschoolse educatie.

Maatschappelijk effect

Kinderen met een risico op een achterstand krijgen extra ondersteuning bij hun taalontwikkeling en andere belangrijke vaardigheden. Hierdoor starten zij beter voorbereid op de basisschool. Dit vergroot hun kansen om

	zich goed te ontwikkelen en mee te doen op school en in de samenleving.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar, anders ontstaan grotere onderwijsachterstanden voor kinderen die VVE nodig hebben, waardoor ze minder goed voorbereid zijn op de basisschool. Dit vergroot de kans op sociale en onderwijsachterstanden, met langdurige negatieve effecten op hun ontwikkeling en kansen op de arbeidsmarkt. Bovendien kan het de ongelijkheid in het onderwijs verder versterken.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door kinderen op jonge leeftijd extra ondersteuning te geven, kunnen achterstanden eerder worden aangepakt. Hierdoor is later vaak minder hulp nodig op school of in de jeugdzorg.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie-akkoord)	Onderwijs, blz. 10: "Blijven inzetten op kansengelijkheid voor kinderen en jongeren."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Bestaand beleid vanuit de visie Sociaal Domein, Protocol Doorgaande lijn. In artikel 160 Wet Primair Onderwijs staat de wettelijke basis van dit protocol en de verplichting dat het college afspraken maakt over VVE plekken. Subsidieregeling reguliere en VVE peuteropvang gemeente Borne 2025.
Acties en planning	Bij toekenning worden de vijf extra plekken meegenomen in het subsidieplafond en betrokken in de subsidieverlening aan de kinderopvangorganisaties die VVE aanbieden.
Personele effecten	Niet van toepassing.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	42.000	42.000	42.000	42.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	42.000	42.000	42.000	42.000

Programma 5: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

Volgnummer: 17	
Onderwerp: Collectieve opvoedondersteuning LOES	
Programma: Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid	
Portefeuillehouder: Publieke gezondheid en welzijn	
Inhoud: Sinds 2007 biedt LOES in Twente collectieve opvoedondersteuning: een laagdrempelig platform waar ouders, opvoeders en professionals terecht kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien, van zwangerschap tot volwassenheid. In Borne is LOES tot en met 2026 vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) voor twee uur per week ondergebracht bij het Sociaal Hus. LOES is een belangrijke schakel in de preventieve aanpak binnen Kansrijke Start en Kansrijk Opgroeien. De behoefte aan deze ondersteuning groeit, doordat opvoedvragen complexer worden door o.a. scheidingen, mentale druk en financiële stress. Vanuit LOES worden opvoedvragen beantwoord, het lokale netwerk onderhouden (scholen, JGZ, kinderopvang), de website beheerd en professionals ondersteund. LOES is daarnaast in andere gemeenten zichtbaar op plekken waar ouders komen, zoals informatieavonden en campagnes, waar veel behoefte blijkt aan laagdrempelige gesprekken en praktische opvoedvragen. Met de huidige tijdelijke inzet van twee uur per week is dit voor LOES in Borne zeer beperkt uitvoerbaar. Uit het Projectplan Kansrijke Start (2024) blijkt dat Borne te maken heeft met relatief veel geboortes en toenemende psychische en financiële druk bij gezinnen. Dit benadrukt de noodzaak van sterke preventieve ondersteuning. Uitbreiding en structurele borging van de LOES-capaciteit is nodig om het bereik en de effectiviteit te vergroten, ouders en professionals beter te ondersteunen en de gemeentelijke ambities waar te maken.	
Doel: Ouders/opvoeders laagdrempelig te ondersteunen bij opvoedvragen via toegankelijke informatie en collectieve activiteiten. Daarmee bijdragen aan vroegsignalering, normalisering, versterking van opvoedvaardigheden en het voorkomen of beperken van zwaardere jeugdhulp.	
Autonoom/niet autonoom	De vraag naar laagdrempelige opvoedondersteuning neemt toe in gemeente Borne door bevolkingsgroei, een stijgend aantal geboortes en de toenemende complexiteit van opvoed- en gezinsvraagstukken, waaronder echtscheidingen. Structureel borgen en uitbreiding van de uren is noodzakelijk om de bestaande preventieve ondersteuning, de samenwerking met scholen, kinderopvang en zorgpartners en de uitvoering van het vastgestelde beleid te kunnen versterken en blijven waarborgen.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Gemeenten hebben op grond van de Jeugdwet een taak in preventie en opvoedondersteuning. LOES sluit aan bij landelijke en regionale programma's zoals Kansrijke Start, GALA, AZWA en de Hervormingsagenda Jeugd.
Maatschappelijk effect	LOES versterkt opvoedvaardigheden van ouders en biedt laagdrempelige ondersteuning bij opvoedvragen. Vroegtijdige ondersteuning kan zwaardere jeugdhulp voorkomen of uitstellen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onuitstelbaar. Gemeenten hebben sinds 2015 op grond van de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor preventie, opvoedondersteuning en informatievoorziening aan ouders en jeugdigen. Binnen Twente is vanuit de GR Samen Twente (bestuurlijk) gekozen om dit in de vorm van LOES invulling te geven. LOES is onder de GR als kerntaak beschreven bij Samen Twente (vanuit de kerntakendiscussie). Gemeenten zijn verplicht om preventie, opvoedondersteuning en informatie aan ouders aan te bieden. LOES biedt hiervoor al een bestaande regionale infrastructuur waar Borne lokaal op aansluit. De huidige tijdelijke inzet eindigt in 2026 en is onvoldoende om het bestaande aanbod goed uit te voeren en aan te laten sluiten op de groeiende vraag. Bij beëindiging moet Borne lokaal een alternatief organiseren.

Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	LOES bereikt met beperkte middelen een brede groep ouders. Investeren in preventieve opvoedondersteuning draagt bij aan het voorkomen of beperken van de inzet van zwaardere en duurdere zorg.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitie- akkoord)	Het akkoord noemt expliciet p.11-12: "Inzetten op een sterke sociale basis, preventie, vroegsignalering en slimme en lichtere vormen van ondersteuning om zwaardere zorg te voorkomen" en "Problemen vroeg signaleren, samen met ouders, scholen, verenigingen en professionals."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	LOES sluit aan bij het gemeentelijk beleid rond preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning voor gezinnen. Door LOES binnen het Sociaal Hus te continueren, wordt aangesloten bij de bestaande infrastructuur voor inwoners en hun ondersteuningsvragen.
Acties en planning	Continueren en uitbreiden van LOES is gericht op het vergroten van het bereik en de effectiviteit van opvoedondersteuning door: een actueel en toegankelijk informatieplatform; structurele opvoedcursussen en themabijeenkomsten; groter bereik via website en sociale media; betere afstemming in het lokale netwerk; vroegtijdige ondersteuning om zwaardere zorg te voorkomen. De voortgang wordt gemonitord met KPI's zoals websitebezoeken, aantal bijeenkomsten en deelnemers.
Personele effecten	LOES consulent 8 uur per week; Coördinatie LOES en samenwerking met partners; Marketing en communicatie; Doorontwikkeling en bekendheid van LOES lokaal; Aansluiten bij regionale overleggen & Monitoring en evaluatie. 0,22 fte schaal 9.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	20.000	20.000	20.000	20.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	20.000	20.000	20.000	20.000

Volgnummer: 18	
Onderwerp: Jeugdregisseur Interprofessioneel werken	
Programma/Thema: jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid	
Portefeuillehouder: Jeugd en jongeren, inclusie en jeugdzorg	
Inhoud: Interprofessioneel werken (hierna IPW) is een werkmethode waarin onderwijs en samenwerkingspartners uit verschillende vakgebieden jeugd samenwerken rond een kind, jongere of gezin, met een gezamenlijk doel en gedeelde verantwoordelijkheid. De samenstelling van het team wordt van tevoren bepaald, passend bij de behoefte van de school. IPW bestaat uit verschillende schillen. Binnen de basisschool zitten de: directeur (onderwijs), kwaliteitcoördinator (KC'er onderwijs), gedragswetenschapper (onderwijs), jeugdregisseur gemeente Borne en GGD-verpleegkundige. De 2e schil is variërend en sluit aan bij het onderwerp van dat moment, bijvoorbeeld wijkagent, leerplicht of Wijkkracht. Dit is ondersteuning van ketenpartners die, vanuit verschillende perspectieven, met dezelfde kinderen werken. Het samenwerken gaat verder dan 'we weten elkaar te vinden als het nodig is'. Het Interprofessioneel team trekt met elkaar op, ziet elkaars perspectieven én zorgt voor een gedeelde aanpak. IPW is gericht op preventie en een verschuiving van individuele aanpak naar een collectieve aanpak. School is niet enkel de vindplaats- maar ook de werkplaats, voor het voorkomen en oplossen van problemen op school- en groepsniveau. Deze methode is op de beekparkschool in Borne al geïmplementeerd en laat veelbelovende resultaten zien. Voor de uitbreiding naar de overige scholen in Borne is inzet van de jeugdregisseurs noodzakelijk.	
Doel: De samenwerking met het onderwijs is essentieel om de doelen van de hervormingsagenda jeugd te realiseren. De nieuwe reikwijdte van de Jeugdwet versterkt dit: het wordt een wettelijke opdracht om basisjeugdhulp op alle scholen beschikbaar te stellen, waarbij scholen en gemeenten verplicht zijn samenwerkingsafspraken te maken.	
Autonoom/niet autonoom	Niet autonoom.
Wettelijk/niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Vroegsignalering.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar, vroegsignalering is nodig om inzet vanuit jeugdhulp te voorkomen dan wel te beperken. Groepsgerichte interventies zijn goedkoper dan een individuele aanpak. Ook is het een ontwikkeling die in de regio is ingezet en waarop we aangehaakt moeten blijven.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het coalitieakkoord 'Krachtig verder!' (benoemen citaat/zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar het coalitieakkoord)	Problemen vroeg signaleren, samen met ouders, scholen, verenigingen en professionals; Samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, zorg en maatschappelijke organisaties versterken. De hervormingsagenda Jeugd implementeren voor zover mogelijk.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Sluit aan bij het Integraal huisvestingsplan (IHP): Het kindcentrum als werk- en ontmoetingsplek In het IHP staat als visie en ambitie: Gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties willen de betrokkenheid van ouders en de lokale gemeenschap verder vergroten bij de ontwikkeling van kinderen.

Acties en planning	De komende jaren deze werkmethode over alle scholen uitbreiden. De volgende school waarmee ze willen starten is basisschool Flora.
Personele effecten	Extra inzet jeugdregisseur voor 36 uur (1fte), schaal 10 voor deelname aan IPW-overleggen en in de verdere samenwerking met het onderwijs.

Begrotingswijziging (afroonden op € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Investering				
Exploitatielast structureel	101.000	101.000	101.000	101.000
Exploitatielast incidenteel				
Beschikbare dekking				
Effect saldo	101.000	101.000	101.000	101.000

Ombuigingsmaatregelen:

1. Programma Dienstverlening en Samenwerking.

Nummer	19			
Titel	Budget beleidscoördinatie			
Maatregel	Afschaffen budgetbeleidscoördinatie			
Portefeuillehouder	Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	27.000	58.000	58.000	58.000
Toelichting	Het gaat om een budget waaruit onder meer de inwonerpeiling van het Kennispunt Twente wordt bekostigd. Als het budget vervalt, kan de inwonerpeiling niet meer doorgaan. Dit is van invloed op datagedragen werken én inwonerparticipatie. Voor 2026 betreft het hier een budget van € 30.800. De rest van het budget is werkbudget. Zo is onder meer het overdrachtdossier voor de gemeenteraad uit dit budget betaald. Daarnaast is het niet meer mogelijk om verbeteractiviteiten op het gebied van de P&C door te voeren en is inzet van een extern communicatiedeskundige op P&C-producten niet meer mogelijk. Voor de jaren 2027 en volgende is dit nog niet belegd.			
Nadere toelichting	Voorgesteld wordt om pas in 2028 het volledige bedrag te schrappen. In 2027 kan dan de inwonerpeiling nog doorgang vinden en heeft Kennispunt Twente voldoende tijd om andere inkomstenbronnen aan te boren.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	20			
Titel	Agenda voor Twente: investeringsprogramma 2023-2027			
Maatregel	Niet bijdragen aan nieuw investeringsprogramma voor 2028 en verder.			
Portefeuillehouder	Coördinatie regionale samenwerking			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	0	273.000	273.000
Toelichting	Op grond van de Bestuursovereenkomst sociaaleconomische structuurversterking (21int03471) draagt Borne jaarlijks bij aan de Agenda voor Twente: investeringsprogramma 2023-2027 (22bij08224) van de Twente Board. Borne kan ervoor kiezen om niet mee te betalen aan een nieuw regionaal investeringsprogramma na 2027. Artikel 15 van de bestuursovereenkomst stelt voorwaarden aan opzegging. Opzegging van de bestuursovereenkomst is alleen mogelijk met instemming van het bestuurlijk overleg over de financiële en organisatorische gevolgen van opzegging. Voor opzegging van de bestuursovereenkomst geldt een opzegtermijn van vierentwintig maanden na de instemming van het bestuurlijk overleg. De bijdrage van € 273.000 + indexatie valt hiermee op z'n vroegst vrij per 2029, afhankelijk van instemming van het BOSS.			
Nadere toelichting	Twente Board investeert gemeentelijke en rijksmiddelen (Regiodeal) in strategische clusters en programma's (ChipTech, MedTech, Defensie en veiligheid, Sterk bedrijfsleven, Instroom technologie, Talentontwikkeling). Elke direct geïnvesteerde euro genereert 30 euro in de Twentse economie. Twente Board coördineert ook de Twentse lobby. Meer info op twenteboard.nl. De positie van gemeente Borne in de regio wordt hierdoor volledig ondermijnd. Er zal ook effect zijn binnen andere samenwerkingsverbanden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	21
---------------	----

Titel	Vereniging Nederlandse Gemeenten			
Maatregel	Opzeggen lidmaatschap VNG			
Portefeuillehouder	Coördinatie regionale samenwerking			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	203.000	203.000	203.000
Toelichting	Na opzegging door het lid eindigt het lidmaatschap op éénendertig december van het jaar volgend op het jaar waarin de schriftelijke opzegging door de vereniging is ontvangen. De totale bijdrage bestaat uit contributie VNG (€ 58.000), bijdrage fonds GGU (€ 139.000) en contributie VNGO (€ 6.000).			
Nadere toelichting	De vereniging VNG heeft als belangrijkste taken het faciliteren en uitvoeren van kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening aan leden. Praktisch gaat het om ledenbrieven, lobby, voorbeeldverordeningen, ledenfora en het beantwoorden van vragen via het klantcontactcentrum. Via Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) spreken gemeenten standaarden af, kopen samen in en werken samen aan nieuwe diensten en producten. Voorbeelden: collectieve gebouwenverzekering, de Informatiebeveiligingsdienst, gezamenlijke inkoop van ICT en telefonie, het Ketenbureau i-Sociaal Domein en het GGI-netwerk, een beveiligd landelijk datanetwerk voor gemeenten. Inmiddels kunnen gemeenten gebruik maken van meer dan 100 producten, diensten en standaarden. VNG Overijssel is de regionale afdeling voor ontmoeting en kennisuitwisseling.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	22			
Titel	Organisatie			
Maatregel	Versoberen organisatiebudgetten			
Portefeuille	Bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	345.000	345.000	345.000	345.000
Toelichting	Schrappen budget organisatieontwikkeling (€ 135.000) schrappen budgetten teambuilding (€ 11.000), kerstpakketten, incl. kerstbijeenkomst (€ 35.000) en studiekosten (€ 164.000).			
Nadere toelichting	De organisatie kan zich niet verder ontwikkelen en inspelen op maatschappelijke veranderingen in de samenleving en technologische ontwikkelingen. De reeds gestarte ontwikkeltrajecten, op basis van de analyse van de organisatie en de nieuwe organisatiestructuur, dienen dan gestopt te worden. Met het accorderen van deze maatregel wordt Borne als werkgever minder aantrekkelijk. Dit in combinatie met de gespannen arbeidsmarkt kan ervoor zorgen dat het lastiger wordt om medewerkers aan ons te binden en nieuwe te werven.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	23			
Titel	Participatie en communicatie			
Maatregel	Schrapen budget voor het bevorderen van toegankelijkheid en leesbaarheid van communicatie-uitingen			
Portefeuillehouder	Participatie en communicatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	40.000	40.000	40.000
Toelichting	Bij de programmabegroting 2026-2029 is budget toegekend voor het bevorderen van de taal- en schrijfvaardigheid en het schrijven van bestuursvoorstellen. Dit budget van € 40.000 kan vanaf 2028 volledig afgeraamd worden. Voor 2027 liggen al verplichtingen aan dit budget ten grondslag, waardoor aframing niet mogelijk is.			
Nadere toelichting	Met het vervallen van het structurele budget van € 40.000 zal de toegankelijkheid en leesbaarheid van onze communicatie en daarmee onze dienstverlening minder zijn, omdat er geen borging plaatsvindt van dat waar we in 2026 in geïnvesteerd hebben. De fase van borging van het geleerde en het toegankelijk en leesbaar maken en houden van onze communicatie-uitingen breekt nu aan. Hiervoor is een voorstel gedaan in bouwsteen nr. 11. Als deze bouwsteen en dit budget beide niet doorgaan, is het effect op de dienstverlening aan inwoners, maar ook op de interne organisatie, substantieel. We versterken dan niet het vertrouwen of vergroten niet het draagvlak via begrijpelijke, toegankelijke communicatie-uitingen. Dit kan tot effect hebben dat inwoners minder goed begrijpen wat en waarom de gemeente bepaalde zaken doet of van hen vraagt, waardoor er meer vragen, klachten en dergelijke kunnen binnenkomen. Dit past niet bij het streven: "Een gemeente moet betrouwbaar, toegankelijk en duidelijk zijn voor inwoners en ondernemers." (Coalitieakkoord Krachtig verder!, p. 19)			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
Nummer	24		
Titel	Inzetten onderuitputting		
Maatregel	Ramen onderuitputting loonkosten en kapitaallasten		

Portefeuillehouder	Financiën/bedrijfsvoering, dienstverlening, ICT, personeel en organisatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	460.000	470.000	470.000	480.000
Toelichting	Voor de onderuitputting van loonkosten moet nog een berekening worden gemaakt; er is nu geen bedrag te geven. De structurele loonkosten bedragen circa € 19 miljoen. De afschrijvingskosten zijn voor 2027 € 4,6 miljoen, voor 2028 en 2029 € 4,7 miljoen en voor 2030 € 4,8 miljoen. Bij een voorzichtige 10% inschatting levert dit een budgettair effect op van € 460.000 – € 480.000. Risico's: • Je neemt een aanname op voor kosten die mogelijk niet ontstaan. • In het verleden was er onderuitputting, maar als je die nu inboekt kan het gebeuren dat de kosten later toch worden gemaakt, waardoor het financiële beeld verandert. • Het is beter kredieten tijdig te plannen, wat mogelijk ook kosten bespaart. • Onderuitputting ramen betekent niet dat je het ook moet toepassen. • Er wordt al reëel geraamd, waardoor het opnemen van onderuitputting kan leiden tot een nadeel in de jaarstukken.			
Nadere toelichting	De provinciale toezichthouders hebben afgesproken dat er onder voorwaarden onderuitputting geraamd mag worden met betrekking tot loonkosten en kapitaallasten. 1. Raming onderuitputting loonkosten. Uitgangspunt is reële loonkosten, bij uitzondering kan onderuitputting loonkosten worden begroot. In het geval dat de gemeente de stelpost onderuitputting loonkosten wil ramen moet de gemeente deze goed onderbouwen (op basis van de bestaande formatie) en laten aansluiten bij reële verwachtingen. Hierbij moet ook het verband met de raming externe inhuur en historie worden meegenomen. In de laatste jaarschijf van de meerjarenraming moet de stelpost zijn afgebouwd. Om een stelpost onderuitputting loonkosten op te nemen in de begroting is afstemming vooraf met de toezichthouder noodzakelijk. 2. Raming onderuitputting kapitaallasten. Uitgangspunt blijft realistisch begroten. De stelpost kan alleen betrekking hebben op nieuwe investeringen waarvan de kapitaallasten ten laste van de exploitatie komen. Voor de investeringen waarvan de kapitaallasten worden gedekt uit een dekkingsreserve kapitaallasten of via een kostendekkende exploitatie riool en afval is geen stelpost mogelijk. Naar het oordeel van de toezichthouder is een stelpost onderuitputting kapitaallasten uitsluitend reëel op basis van historische realisatiegegevens van de laatste twee vastgestelde jaarrekeningen en bedraagt maximaal 20% van de geraamde kapitaallasten. Als een gemeente de stelpost onderuitputting wil ramen moet de gemeente deze goed onderbouwen en laten aansluiten bij reële verwachtingen. Hierbij moet ook het verband met de investeringsplanning en historie worden meegenomen. Bij de beoordeling betreft de toezichthouder een eventueel negatief structureel rekeningsaldo. Om een stelpost onderuitputting kapitaallasten op te nemen in de begroting is afstemming vooraf met de toezichthouder noodzakelijk.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel

Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	25																												
Titel	Prijscompensatie																												
Maatregel	Systematiek stelpost prijscompensatie aanpassen																												
Portefeuillehouder	Financiën																												
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking																												
	2027	2028	2029	2030																									
Bedrag	1.406.000	1.447.000	1.488.000	1.529.000																									
Toelichting	De stelpost prijscompensatie en de stelpost achterblijvende inkomsten lijken sterk op elkaar. Beide zijn bedoeld om rekening te houden met prijsstijgingen. Het verschil is dat de stelpost prijscompensatie betrekking heeft op de uitgaven (lasten), terwijl de stelpost achterblijvende inkomsten betrekking heeft op de inkomsten (baten). Hierdoor worden niet alleen de uitgaven, maar ook de inkomsten jaarlijks geïndexeerd.																												
	De omvang van deze twee stelposten is momenteel als volgt (zie tabel A):																												
	<table><tr><td>Tabel A: Stelpost (bedrag * € 1.000)</td><td>Baat/Last</td><td>B. 2027</td><td>B. 2028</td><td>B. 2029</td><td>B. 2030</td></tr><tr><td>Prijscompensatie</td><td>Last</td><td>2.463</td><td>3.517</td><td>4.592</td><td>5.689</td></tr><tr><td>Raming achterblijvende inkomsten</td><td>Baat</td><td>-284</td><td>-566</td><td>-852</td><td>-1.150</td></tr><tr><td></td><td></td><td>2.179</td><td>2.951</td><td>3.740</td><td>4.539</td></tr></table>					Tabel A: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030	Prijscompensatie	Last	2.463	3.517	4.592	5.689	Raming achterblijvende inkomsten	Baat	-284	-566	-852	-1.150			2.179	2.951	3.740	4.539
	Tabel A: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030																							
	Prijscompensatie	Last	2.463	3.517	4.592	5.689																							
Raming achterblijvende inkomsten	Baat	-284	-566	-852	-1.150																								
		2.179	2.951	3.740	4.539																								
Als de systematiek op basis van de IMOC wordt toegepast dan ontstaat onderstaand beeld voor de prijscompensatie en raming achterblijvende inkomsten (tabel B):																													
<table><tr><td>Tabel B: Stelpost (bedrag * € 1.000)</td><td>Baat/Last</td><td>B. 2027</td><td>B. 2028</td><td>B. 2029</td><td>B. 2030</td></tr><tr><td>Prijscompensatie</td><td>Last</td><td>1.067</td><td>2.092</td><td>3.137</td><td>4.204</td></tr><tr><td>Achterblijvende inkomsten</td><td>Baat</td><td>-294</td><td>-588</td><td>-885</td><td>-1.194</td></tr><tr><td></td><td></td><td>773</td><td>1.504</td><td>2.252</td><td>3.010</td></tr></table>					Tabel B: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030	Prijscompensatie	Last	1.067	2.092	3.137	4.204	Achterblijvende inkomsten	Baat	-294	-588	-885	-1.194			773	1.504	2.252	3.010	
Tabel B: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030																								
Prijscompensatie	Last	1.067	2.092	3.137	4.204																								
Achterblijvende inkomsten	Baat	-294	-588	-885	-1.194																								
		773	1.504	2.252	3.010																								
Hieronder de vergelijking tussen hetgeen nu in de begroting zit en de toerekening op basis van de gewijzigde IMOC (tabel C):																													
<table><tr><td>Tabel C: Stelpost (bedrag * € 1.000)</td><td>Baat/Last</td><td>B. 2027</td><td>B. 2028</td><td>B. 2029</td><td>B. 2030</td></tr><tr><td>Saldo tabel A</td><td>Last</td><td>2.179</td><td>2.951</td><td>3.740</td><td>4.539</td></tr><tr><td>Saldo tabel B</td><td>Last</td><td>773</td><td>1.504</td><td>2.252</td><td>3.010</td></tr><tr><td></td><td></td><td>1.406</td><td>1.447</td><td>1.488</td><td>1.529</td></tr></table>					Tabel C: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030	Saldo tabel A	Last	2.179	2.951	3.740	4.539	Saldo tabel B	Last	773	1.504	2.252	3.010			1.406	1.447	1.488	1.529	
Tabel C: Stelpost (bedrag * € 1.000)	Baat/Last	B. 2027	B. 2028	B. 2029	B. 2030																								
Saldo tabel A	Last	2.179	2.951	3.740	4.539																								
Saldo tabel B	Last	773	1.504	2.252	3.010																								
		1.406	1.447	1.488	1.529																								
De vergelijking die gemaakt is in tabel C laat zien dat er per saldo een overschot op de twee stelposten zit voor de jaren 2027 tot en met 2029 ten opzichte van de huidige begroting, wanneer er gerekend wordt met de gewijzigde IMOC. Dit komt met name uit het feit dat de stelpost achterblijvende inkomsten niet gecumuleerd is vanaf begrotingsjaar 2028 en verder in de huidige begroting.																													
Nadere toelichting	We zien in de praktijk dat de percentages waarmee geïndexeerd wordt binnen met name het sociaal domein hoger zijn dan de percentages waar het Rijk mee rekent in de circulaire. Daarmee is het een groot risico om het percentage van het rijk te gaan hanteren als systematiek.																												

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning,	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten

		de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	26			
Titel	Rekenkamer			
Maatregel	Onderzoek beperkte invulling rekenkamer			
Portefeuillehouder	Gemeenteraad			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	Er bestaat een wettelijke plicht voor gemeenten om een gezamenlijke rekenkamer te hebben. In de wet zijn geen minimale eisen vastgelegd waaraan een rekenkamer moet voldoen. Op dit moment heeft de gemeente Borne een rekenkamer die bestaat uit drie leden, die zelf verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de onderzoeken. Het structurele budget voor de rekenkamer is € 25.000 per jaar. Onderzocht kan worden of de rekenkamer met minder middelen in stand kan worden gehouden.			
Nadere toelichting	De rekenkamer doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid. Daarmee is de rekenkamer een belangrijke onafhankelijke functie binnen de lokale democratie. In 2022 heeft de raad ingestemd met de verordening op de rekenkamer. Dit budget wordt voor een groot deel gebruikt voor de vergoeding van de drie leden. Een beperkt deel is budget voor het uitvoeren van onderzoeken en de deelname aan regionale onderzoeken, zoals de jaarlijkse quickscan verbonden partijen. Onderzocht kan worden of er met minder budget een rekenkamer in stand kan worden gehouden. Dit zal consequenties hebben voor het aantal onderzoeken en de kwaliteit van de onderzoeken. Een andere mogelijkheid is het onderzoeken om in samenwerking met andere gemeenten te komen tot een gezamenlijke rekenkamer.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	27			
Titel	Participatie en communicatie			
Maatregel	Schrappen werkbudgetten			
Portefeuillehouder	Participatie en communicatie			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	52.500	22.500	22.500	22.500
Toelichting	Schrappen structurele en tijdelijke werkbudgetten van participatie, subsidies voor dorps- en wijkraden en inwonersinitiatieven. Uitvoeringskosten participatie (€ 30.000 incidenteel toegekend tot en met 2027) schrappen: door het laten vervallen van het incidentele budget voor participatie (zie bouwsteen 10) kan niet worden ingezet op opleiden en oefenen in de organisatie met participatietrajecten en kan geen advies ingewonnen worden van experts om de organisatie goed op weg te helpen op het vlak van participatie. De beoogde en wettelijk verplichte verandering in werkwijze wordt daardoor niet bereikt. Ook kan deze werkwijze niet intern geborgd worden waardoor deze niet structureel ingezet kan worden. Daarnaast kunnen bepaalde subsidies niet op huidige manier en met de huidige omvang voortgezet worden, omdat daarvoor de middelen ontbreken. Met het vervallen van het structurele budget van € 22.500 vervallen onder meer volledig de subsidie voor dorps- en wijkraden, de blanco pagina en subsidie voor inwonersinitiatieven. De subsidie voor dorps- en wijkraden is meerjarig toegezegd.			
Nadere toelichting	Het vervallen van het structurele budget leidt tot volledig stoppen van subsidies voor dorps- en wijkraden en inwonerinitiatieven. De waardevolle verbinding die er nu is met dorps- en wijkraden kan daardoor flink onder druk komen te staan of verloren gaan. Dit heeft impact op de samenleving, omdat een stuk verbinding met de gemeente wegvalt. Ook voor de organisatie betekent dit dat een ingang voor participatie of het kenbaar maken van informatie wegvalt. Inwoners worden hierdoor minder makkelijk bereikt.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen,	3. Substantiële veranderingen, de

		de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	--	--	--

Nummer	28			
Titel	Verhogen OZB-woningen			
Maatregel	Verhogen OZB-woningen			
Portefeuille	Financiën			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag 5%	292.000	292.000	292.000	292.000
Bedrag 10%	584.000	584.000	584.000	584.000
Toelichting	Verhogen van de OZB door het verhogen van de opbrengst. Dat is volgens de huidige systematiek. Wat ook kan en nu niet is doorgerekend, is dat het tarief gelijk gehouden wordt en daarmee een voordeel ontstaat omdat naar verwachting de waarde van de woningen stijgt. Deze stijging is in de afgelopen jaren gemiddeld 8,5% voor zowel woningen als niet-woningen. Dat is een andere systematiek dan die nu wordt toegepast.			
Nadere toelichting	Een verhoging van 5% betekent een verhoging van ongeveer € 20 per woning per jaar (alle woningen, komt in eerste instantie terecht bij de eigenaren). <i>Alternatief: Bij een verhoging met 10% betekent dit een verhoging van ongeveer € 40 per woning per jaar.</i>			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	29			
Titel	Verhogen OZB niet-woningen			
Maatregel	Verhogen OZB niet-woningen			
Portefeuille	Financiën			
Programma	1. Dienstverlening en samenwerking			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag 5%	157.000	157.000	157.000	157.000
Bedrag 10%	314.000	314.000	314.000	314.000
Toelichting	Verhogen van de OZB door het verhogen van de opbrengst. Dat is volgens de huidige systematiek. Wat ook kan en nu niet is doorgerekend, is dat het tarief gelijk gehouden wordt en daarmee een voordeel ontstaat omdat naar verwachting de waarde van de woningen stijgt. Deze stijging is in de afgelopen jaren gemiddeld 8,5% voor zowel woningen en niet-woningen. Dat is een andere systematiek dan dat nu wordt toegepast.			
Nadere toelichting	Exacte effecten worden later bekend.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Programma 2 Leefomgeving en veiligheid

Nummer	30			
Titel	Spoorkruisingen			
Maatregel	Niet aanleggen van onderdoorgang Bornerbroeksestraat en het niet veiliger maken van overweg Oonksweg			
Portefeuillehouder	Mobiliteit en parkeren			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag				88.000
Toelichting	We zijn al heel ver met het ontwerp en de uitwerking van de onderdoorgang Bornerbroeksestraat. Het overdrachtdossier is eind juli 2026 klaar voor review door ProRail en dan kan ProRail het met de aannemers bespreken. We kunnen nu stoppen met het project zodat we alleen de gemaakte kosten moeten vergoeden. De beoogde uitvoering is in 2029 waardoor activatie van middelen vanaf 2030 gaat plaatsvinden.			
Nadere toelichting	Op dit moment krijgen we € 17,1 miljoen subsidie van het Rijk, € 4,8 miljoen subsidie van de provincie Overijssel en € 0,9 miljoen subsidie vanuit de Ontwikkelagenda en Regio Twente. De eigen bijdrage is € 5,3 miljoen. De gemaakte kosten bedragen in totaal € 4,3 miljoen, dit geldt zijn we samen met de subsidies kwijt. Daarvan is € 3,43 miljoen door de gemeente uitgegeven. De kans om dit project later opnieuw op te voeren en dat er wederom geld komt voor het veiliger maken van het spoor is nihil.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	31
Titel	Vloedbeltverbinding

Maatregel	Niet bijdragen aan de Vloedbeltverbinding			
Portefeuillehouder	Mobiliteit en parkeren			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag				
Toelichting	De gemeente Borne draagt € 5.800.000 bij aan de realisatie van de Vloedbeltverbinding. Er zijn ondertussen al veel kosten gemaakt voor de MER, onderzoeken, ontwerp en de PIP. Op het moment dat de gemeente de middelen niet meer beschikbaar stelt zal de provincie Overijssel (die nu nog € 100.000.000 extra moet bijdragen) en de Regio Twente (die ook € 5.000.000 heeft bijgedragen) mogelijk ook geen extra bijdrage leveren. Mogelijk vervalt dan de steun voor de Vloedbeltverbinding ook al zijn de nut en noodzaak aanwezig. Dit heeft voor het saldo geen effect, maar je kunt andere ontwikkelingen uit de reserve ter waarde van € 5.800.000 doen.			
Nadere toelichting	Gemeente Borne zal als een onbetrouwbare partner gezien worden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	32
Titel	Herooverweging Projecten
Maatregel	Herooverweging op realisatie nieuw vastgoed of start van projecten in de openbare ruimte

Portefeuillehouder	Vastgoed inclusief onderwijshuisvesting/Ruimtelijke ordening																												
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid																												
	2027	2028	2029	2030																									
Bedrag		€ 16.000	€ 183.000	€ 183.000																									
Toelichting	Er is een aantal projecten waarvoor inmiddels wel middelen beschikbaar zijn gesteld maar waarvan de uitvoering nog niet gestart is. Deze projecten kunnen nog heroverwogen worden, en de keuze kan gemaakt worden om deze niet te starten. Projecten: - Nu niet opvoeren van het project herinrichting Haven: is geen bouwsteen en ook geen ombuiging omdat hier nu nog geen middelen voor gereserveerd zijn. De huidige inrichting vraagt geen acute ingreep. Daarom kan dit uitgesteld worden. - Parkeeroplossing 't Wooldrik: in de begroting 2026 is hiervoor € 1.000.000 beschikbaar gesteld. De afschrijvingslasten hiervoor bedragen vanaf 2028 € 16.000 per jaar. Inmiddels hebben wel enkele voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden, maar de uitvoering is nog niet gestart. Daar is heroverweging mogelijk. De afschrijvingslast valt vrij. - Sporthal de Veste: in de begroting 2026 is voor de kleedkamers en krachthonk € 580.000 beschikbaar gesteld. Voorwaarde voor de uitvoering is dat de huurder (SSDV) in moet stemmen met de beoogde kostprijsdekkende huurverhoging voordat gestart wordt met deze bouw. Door dit niet te doen besparen we de jaarlijkse kapitaallasten van € 23.000 (uitgaande van de afschrijving van 25 jaar). Maar ontvangen we ook geen huurinkomsten om dit kostendekkend te maken. - Floraschool: in het integraal huisvestingsplan onderwijs 2025 is de Floraschool aangewezen voor renovatie dan wel nieuwbouw. Op dit moment is het haalbaarheidsonderzoek gestart. We zouden deze school later op de planning kunnen plaatsen. Het probleem ontstaat dan echter bij de Floraschool en het kinderdagverblijf aan de Wingerdstraat (een pand dat wordt gehuurd van de gemeente). Beide panden zijn verouderd en de Wingerdstraat is in die mate verouderd dat we de huur dan stop moeten zetten. Daarmee moet de kinderopvangorganisatie op zoek naar een nieuwe locatie. De afschrijvingslast valt vrij. Als deze school met bijvoorbeeld 5 jaar wordt uitgesteld, worden ook de volgende scholen in het IHP met 5 jaar vertraagd (bouwsteen St. Aegidiusschool en St. Stephanusschool) en De Optimist.																												
Nadere toelichting	Financieel effect per project: <table> <tr> <th></th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th><th>2030</th></tr> <tr> <td>De Haven</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr> <tr> <td>Parkeren 't Wooldrik</td><td>-</td><td>€ 16.000</td><td>€ 16.000</td><td>€ 16.000</td></tr> <tr> <td>Krachthonk en kleedkamers</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr> <tr> <td>Floraschool</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 167.000</td><td>€ 167.000</td></tr> </table>					2027	2028	2029	2030	De Haven	-	-	-	-	Parkeren 't Wooldrik	-	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	Krachthonk en kleedkamers	-	-	-	-	Floraschool	-	-	€ 167.000	€ 167.000
	2027	2028	2029	2030																									
De Haven	-	-	-	-																									
Parkeren 't Wooldrik	-	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000																									
Krachthonk en kleedkamers	-	-	-	-																									
Floraschool	-	-	€ 167.000	€ 167.000																									

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie	3. Substantiële

		ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	33			
Titel	Veiligheid en openbare orde			
Maatregel	Schrapen uitvoeringsbudget veiligheid			
Portefeuillehouder	Openbare orde en veiligheid			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	26.000	26.000	26.000	26.000
Toelichting	Het schrappen van het uitvoeringsbudget Veiligheid betekent dat groepen 8 van de basisscholen binnen gemeente Borne geen bezoek meer kunnen brengen aan de Risk Factory op vliegveld Twente, maar ook dat we niet meer bijdragen aan agressie(preventie)trainingen voor ondernemers of de KIWA-certificering. Ook kosten voor lokale interventies rond jongerengroepen, overlast of personen met onbegrepen gedrag kunnen niet meer gemaakt worden, omdat er geen budget meer is. Tot slot betekent dit ook dat we stoppen met bijdragen én deelnemen aan regionale samenwerking op het gebied van veiligheid in het platform IVZ (niet zijnde de rampen- en crisisbeheersing vanuit de VRT). Dit betekent dat we regionaal niet meer aangehaakt zijn en kunnen delen in kennis en slagkracht op het vlak van (georganiseerde) criminaliteit en overlast.			
Nadere toelichting	Als voor deze maatregel wordt gekozen, betekent dit dat alle mogelijkheden tot lokale interventies op gebied van veiligheid en openbare orde (onder andere aanpak jongerengroepen en onbegrepen gedrag) niet meer mogelijk zijn en dat regionaal aanhaken ook wegvalt.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningsniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	34			
Titel	Betaald parkeren			
Maatregel	Invoeren van betaald parkeren			
Portefeuillehouder	Mobiliteit en parkeren			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	-	200.000	200.000	200.000
Toelichting	Invoeren van betaald parkeren in het centrum van Borne			
Nadere toelichting	Exclusief investering in parkeermeters, hogere lasten voor handhaving en hogere opbrengsten parkeerboetes. Er is al controle voor de blauwe zone, echter deze moet worden uitgebreid. Ongeveer 750 plekken die gemiddeld 2 uur per dag zijn bezet gedurende 365 dagen per jaar. Uitgaande van € 1 per uur. Opbrengst: 365 dagen x 750 plaatsen x 2 uur x € 1 (€ 547.500 -> rekening houdend met handhaving en hogere parkeerboetes afronden naar € 500.000). <u>Risico</u>: rekening houden met overloop naar woonwijken (afhankelijk van tarief) -> gevolg kan vergunning-parkeren zijn.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	35			
Titel	Mobiliteit			
Maatregel	Versoberen budgetten mobiliteit			
Portefeuillehouder	Mobiliteit en parkeren			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	45.000	45.000	45.000	45.000
Toelichting	Niveau openbare verlichting aanpassen (om en om de lichtarmaturen uitschakelen, € 20.000) en schrappen werkbudget verkeer algemeen			
Nadere toelichting	Bij aanpassen niveau openbare verlichting grotere mate van onveiligheidsgevoelens bij inwoners. Tevens is sprake van LED-verlichting en zijn technische aanpassingen nodig Bij schrappen werkbudget verkeer is het niet meer mogelijk om incidenteel kleine verkeersmaatregelen te treffen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	36			
Titel	Groen			
Maatregel	Beperken aantal speelplekken			
Portefeuillehouder	Beheer openbare ruimte			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	25.000	25.000	25.000	25.000
Toelichting	Borne geeft relatief veel geld uit aan groen. Er zijn ongeveer 430 speeltoestellen op ongeveer 110 plekken. Voorgesteld wordt om dit aantal met 20 terug te brengen. Dit is veel in vergelijking met andere gemeenten. De gemeente Borne is hierbij vergeleken met andere gemeenten, waarbij (onder andere) de sociale structuur een belangrijk element is. Het aantal speelplekken kan worden beperkt. De jaarlijkse kosten zijn nu circa € 160.000.			
Nadere toelichting	De eenmalige kosten voor het verwijderen van de speeltoestellen en 'ombouwen' tot groen zijn niet begrepen in de besparing.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	37			
Titel	Dierenparken			
Maatregel	Stoppen bekostiging dierenparken			
Portefeuillehouder	Beheer openbare ruimte			
Programma	2. Leefomgeving en veiligheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	25.000	25.000	25.000	25.000
Toelichting	Het gaat hier om een instandhoudingsbudget met onderhoudskosten. Het gaat om het dierenpark Bontekoe en hertenkamp Dikkerslaan.			
Nadere toelichting	De stichting Beheer Dierenpark Borne is eind vorige eeuw opgericht naar aanleiding van gemeentelijke bezuinigingen. Om dit te voorkomen is op initiatief vanuit de Vogelbuurt de stichting Beheer Dierenpark opgericht. Uitgangspunt was dat een deel van de structurele kosten zou worden gedragen door derden. Beide partijen zorgden voor twee derde van de benodigde middelen, de gemeente Borne stond garant voor de rest. Daarnaast bleef de gemeente verantwoordelijk voor de kosten van de beheerder, de gebouwen en de bomen. Inmiddels zijn andere partijen afgehaakt. Naast het recreatieve belang is de stichting ook een goed voorbeeld van burgerparticipatie.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Programma 3 Wonen en ondernemen

Nummer	38			
Titel	Verminderen subsidies evenementen			
Maatregel	De gemeente vermindert of stopt subsidies voor evenementenorganisatoren.			
Portefeuille	Evenementen			
Programma	3. Wonen en ondernemen			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	10.000	20.000	30.000
Toelichting	De gemeente geeft subsidie aan organisatoren van evenementen. Deze subsidies liggen tussen € 2.000 en € 9.000 per evenement. Door de subsidies te verlagen of te stoppen: • Moeten organisatoren andere inkomsten zoeken (zoals sponsoring) • Komen begrotingen van evenementen onder druk te staan Gevolgen Organisatoren kunnen: • Evenementen kleiner maken • Besparen op kwaliteit • Of stoppen met het organiseren van evenementen Dit kan leiden tot: • Minder activiteiten en sfeer in het centrum • Minder bezoekers • Minder omzet voor ondernemers De beleving voor inwoners neemt hierdoor af.			
Nadere toelichting	De besparing voor de gemeente is relatief beperkt. Voor organisatoren zijn deze bedragen vaak belangrijk om een evenement mogelijk te maken. De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd: in 2027 bedraagt deze 100%, in 2028 75%, in 2029 50% en in 2030 25%. Daardoor loopt de besparing jaarlijks op tot ongeveer € 40.000. De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd, zodat ze de tijd hebben om hun werk, organisatie en geld aan te passen aan de lagere subsidie. Deze maatregel staat op gespannen voet met: • Eerdere keuzes van de gemeenteraad om evenementen juist extra te ondersteunen • Het coalitieakkoord, waarin staat dat evenementen behouden of uitgebreid moeten worden			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen.

		stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Programma 4 Cultuur, sport en Onderwijs

Nummer	39			
Titel	Bijdrage sportgala stopzetten			
Maatregel	Het stopzetten van de jaarlijkse bijdrage aan het organisatiecomité Sportgala Borne.			
Portefeuille	Sport en bewegen			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	2.000	2.000	2.000	2.000
Toelichting	Het Sportgala is een feestelijke huldiging om stil te staan bij de behaalde resultaten in het afgelopen sportjaar. De waardering wordt uitgesproken aan talenten, jeugdploegen, sportman/sportvrouw en teams. De avond wordt bezocht door ruim 300 inwoners uit Borne, leden van sportverenigingen en is inspirerend voor de sport in Borne. Jaarlijks ontvangt het organisatiecomité Sportgala Borne een bijdrage van € 2.000,- vanuit het budget Sportstimulering.			
Nadere toelichting	Geen gemeentelijke betrokkenheid bij het Sportgala. Commissie Sportgala zal deze vermindering van inkomsten moeten opvangen door meer sponsors te vinden.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	40			
Titel	Afbouwen subsidie Museum Bussemakerhuis			
Maatregel	De gemeente bouwt de subsidie aan Museum Bussemakerhuis in 3 jaar af. Hierdoor moet het museum andere inkomsten vinden of stoppen.			
Portefeuille	Cultuur			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	16.000	32.500	48.500
Toelichting	In 2026 ontvangt Museum Bussemakerhuis € 65.224 subsidie van de gemeente. Het museum gebruikt dit geld voor: • Beheer en onderhoud van het gebouw • Het tonen van de vaste collectie • Tijdelijke tentoonstellingen (vooral over textiel) • Educatieve activiteiten Zonder deze subsidie kan het museum niet blijven bestaan. De kans is groot dat het museum moet sluiten. Gevolgen • Minder toeristen in Borne • Minder bezoekers in Oud Borne • Minder culturele voorzieningen in de gemeente • Minder activiteiten die mensen samenbrengen • Verlies van lokaal erfgoed en geschiedenis Het museum draagt nu bij aan het zichtbaar houden van de geschiedenis van Borne. Ook speelt het een rol in het onderwijs. Basisscholen gebruiken het museum voor cultuureducatie. Daarnaast past deze maatregel niet bij de ambitie uit het coalitieakkoord '<i>Krachtig Verder!</i>', waarin staat dat cultuur, tradities en erfgoed belangrijk zijn voor de identiteit van Borne, Hertme en Zenderen.			
Nadere toelichting	De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd: in 2027 bedraagt deze 100%, in 2028 75%, in 2029 50% en in 2030 25%. De subsidie wordt in stappen afgebouwd, volgens Awb, zodat ze de tijd hebben om hun werk, organisatie en geld aan te passen aan de lagere subsidie. Toch blijft de kans groot dat het museum zonder subsidie niet kan voortbestaan.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners

Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	-------------------------------------	---	---

Nummer	41			
Titel	Bezuinigen op theater- en culturele programmering Kulturhus			
Maatregel	De gemeente verlaagt de subsidie voor de theater- en culturele programmering van het Kulturhus.			
Portefeuille	Cultuur			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	37.500	75.000	112.500	150.000
Toelichting	De gemeente geeft subsidie voor de theater- en culturele programmering van het Kulturhus. De activiteiten zijn grotendeels kostendekkend. De kosten zitten vooral in: • Personeel • Gebruik van de theaterzaal (huisvestingskosten) • Organisatie en faciliteiten Door de subsidie te verlagen zal het Kulturhus mogelijk: • Minder activiteiten en voorstellingen kunnen organiseren • Moeten kiezen voor kleinere of goedkopere producties • Efficiënter omgaan met personeel en ruimte Gevolgen Voor inwoners: • Minder aanbod van theater en activiteiten • Minder variatie en mogelijk lagere kwaliteit • Minder mogelijkheden voor ontmoeting en beleving Voor het Kulturhus: • Minder bezoekers en lagere bezetting van de zaal • Lagere inkomsten uit kaartverkoop en verhuur • Afname van aantrekkingskracht en cultuurlandschap Dit kan leiden tot een neerwaartse spiraal: minder aanbod zorgt voor minder bezoekers en minder inkomsten.			
Nadere toelichting	De programmering is bijna kostendekkend. De besparing zit vooral in personeel en huisvesting. De werkelijke besparing is onzeker, omdat: • Inkomsten uit kaartverkoop en verhuur kunnen dalen • Minder activiteiten ook minder opbrengsten opleveren			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofddlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners

		inwoners	
--	--	----------	--

Nummer	42			
Titel	Stoppen subsidie muziekschool Kulturhus			
Maatregel	De gemeente stopt met de subsidie voor de muziekschool in het Kulturhus			
Portefeuille	Cultuur			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	-	2.500	5.000	7.500
Toelichting	Het ondersteunen van een muziekschool is geen wettelijke taak van de gemeente. Door te stoppen met de subsidie vervalt de bijdrage aan de muziekschool. De kosten van de muziekdocenten worden volledig betaald vanuit de leselden door cursisten, wat ervoor zorgt dat de kosten van docenten neutraal blijven. De gemeentelijke bijdrage is vooral voor overheadkosten (administratief en facilitair) en automatisering. Zonder deze bijdrage kan de muziekschool niet blijven bestaan in deze vorm. Gevolgen - Inwoners kunnen minder makkelijk muziekles volgen in de eigen gemeente. - Zij moeten uitwijken naar andere gemeenten of duurdere particuliere aanbieders. Ook verdwijnt een plek waar mensen samen muziek maken, zoals, individuele lessen, groepslessen, 16 koren, 15 bandjes en 36 ensembles. Dit kan leiden tot: - Minder deelname aan cultuur - Minder ontmoeting en verbinding tussen inwoners Relatie met beleid Deze maatregel past niet goed bij het huidige beleid. In 2022 heeft de gemeente het Muziekakkoord ondertekend. De gemeente stimuleert juist muziekonderwijs, bijvoorbeeld via muziek op school. Daardoor groeit het aantal deelnemers in de afgelopen jaren. Zonder muziekschool: - Kunnen kinderen wel kennismaken met muziek op school - Maar is er minder mogelijkheid om door te leren in de vrije tijd De doorlopende leerlijn komt daarmee onder druk te staan.			
Nadere toelichting	De kosten van de muziekschool zijn ongeveer € 25.380 per jaar: - Personeel: € 23.350 - Automatisering: € 2.000 De werkelijke besparing is lager, omdat: - Een groot deel van de personeelskosten via externe middelen loopt (o.a. lesgeld), de personele lasten zijn waarschijnlijk de uren van de cultuurcoach die worden betaald vanuit provinciale middelen. De structurele besparing wordt daarom geschat op ongeveer € 10.000 per jaar. De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd: in 2027 bedraagt deze 100%, in 2028 75%, in 2029 50% en in 2030 25%, volgens Awb.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	43			
Titel	Versoberen bibliotheekwerk binnen wettelijk kader			
Maatregel	De gemeente onderzoekt of de bibliotheek soberder kan worden ingericht binnen de wettelijke eisen			
Portefeuille	Cultuur			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	100.000	100.000	100.000	100.000
Toelichting	Door de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) heeft de gemeente vanaf 1 januari 2027 een zorgplicht voor een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening. Hiervoor ontvangt de gemeente per 2027 naar verwachting structureel € 100.000 extra via het gemeentefonds. Gemeente Borne voldoet momenteel aan de criteria van deze zorgplicht. Bibliotheek Borne zet zich momenteel op minimaal niveau in op de vijf functies van de Bibliotheek en werkt daarnaast zeer efficiënt door de samenwerking met de bibliotheken van Dinkelland, Tubbergen en Wierden, waarbij functies en expertise worden gedeeld. Momenteel wordt de Bibliotheek op School (dBoS) gefinancierd vanuit tijdelijke middelen. Borging hiervan is belangrijk voor het voldoen aan de zorgplicht. Zonder borging van dBoS voldoet de gemeente niet meer aan de zorgplicht. De zorgplichtmiddelen zijn nodig om op dezelfde voet door te gaan. De ruimte om binnen het huidige aanbod verder te besparen is daardoor moeilijk. Als onderdeel van de zorgplicht dienen gemeenten een meerjarenplan voor bibliotheekbeleid op te stellen in samenwerking met de bibliotheekorganisatie. Dit meerjarenplan wordt in 2027 opgesteld en ter besluitvorming aangeboden. Gevolgen Wanneer de volledige € 100.000, of een deel daarvan, niet aan de bibliotheek beschikbaar wordt gesteld, is er geen ruimte voor de borging van Bibliotheek op School, leesbevordering en ondersteuning van basisvaardigheden. Hierdoor wordt het moeilijk om invulling te geven aan de zorgplicht en de maatschappelijke opgaven rondom taalvaardigheid, digitale vaardigheden en zelfredzaamheid.			
Nadere toelichting	Vanaf 2027 ontvangt de gemeente structureel € 100.000 via het gemeentefonds voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht bibliotheekvoorzieningen. Deze middelen zijn nodig voor de borging en het voortzetten van het al opgebouwde programma Bibliotheek op School. Uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van de wettelijke taken en de maatschappelijke opgaven rond taal, lezen en zelfredzaamheid.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen.

		grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	44			
Titel	Sluiten zwembad			
Maatregel	De gemeente sluit het zwembad in Borne			
Portefeuille	Sport en bewegen			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	600.000 Eenmalige afschrijving van 3.500.000	600.000	600.000
Toelichting	Het zwembad bestaat uit een wedstrijdbad, recreatiebad en peuterbad. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in: • Nieuwe kleedkamers • Vervanging van installaties • Vernieuwing van entree en peuterbad Hierdoor is de levensduur met 10 tot 15 jaar verlengd. Bij sluiting vervallen de jaarlijkse exploitatiekosten. Gevolgen Door sluiting verdwijnt een belangrijke voorziening voor sport en gezondheid. Voor inwoners: • Geen zwembad meer in de eigen gemeente • Uitwijken naar zwembaden in de regio • Minder mogelijkheden om te bewegen en elkaar te ontmoeten • Zwemlessen vinden plaats buiten de gemeente • Minder toegankelijkheid Voor verenigingen: • Geen activiteiten meer in Borne • Bijvoorbeeld zwemvereniging WS Twente verliest haar locatie			
Nadere toelichting	De gemeente is aan het voorbereiden om het zwembad vanaf 2027 in eigen beheer te nemen. Bij sluiting vervalt deze ontwikkeling. De maatregel heeft grote maatschappelijke impact: • Op gezondheid en vitaliteit • Op sportdeelname • Op voorzieningenniveau in de gemeente Tegenover de structurele besparing staat een hoge eenmalige afschrijving.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners

		stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	45			
Titel	Verhogen tarieven binnensport			
Maatregel	De gemeente verhoogt de tarieven voor binnensport met 10%			
Portefeuille	Sport en bewegen			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	17.000	17.000	17.000	17.000
Toelichting	De gemeente verhuurt verschillende binnensportaccommodaties zoals: sportcentrum Borne, sportzaal De Hooiberg en sportcentrum De Wensinkhof. De opbrengst is nu ongeveer € 170.000 per jaar. De tarieven zijn verdeeld over de Bornse sportverenigingen, sportverenigingen van buiten Borne en commerciële gebruikers. De tarieven in Borne zijn nu vergelijkbaar met die in omliggende gemeenten. Door de tarieven met 10% te verhogen stijgen de inkomsten met ongeveer 17.000 per jaar. Gevolgen Voor sportverenigingen: • Hogere kosten voor accommodatie; • Mogelijk hogere contributies voor leden. Dit kan leiden tot minder sportdeelname en druk op vrijwilligers en verenigingen. Er is ook een risico dat accommodaties minder gebruikt worden en de bezettingsgraad daalt. In het uiterste geval kan dit gevolgen hebben voor het voortbestaan van verenigingen.			
Nadere toelichting	De maatregel levert een beperkte besparing op. De impact ligt vooral bij sportverenigingen en sporters. Het effect hangt af van: • De mate waarin verenigingen de kosten kunnen opvangen • De reactie van gebruikers (blijven zij gebruik maken van de accommodatie?)			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen,	3. Substantiële veranderingen, de

		de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	--	--	--

Nummer	46			
Titel	Tarieven buitensport verhogen			
Maatregel	Tarieven buitensport verhogen: met 20% boven op de indexatie.			
Portefeuille	Sport en bewegen			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	11.000	11.000	11.000	11.000
Toelichting	Voor het gebruik van de sportvelden op sportpark 't Wooldrik betalen de verenigingen een vergoeding per natuurgras- of kunstgrasveld. De tarieven zijn historisch gegroeid en worden door de raad jaarlijks vastgesteld. Het tarief voor het gebruik van een natuurgrasveld in Borne is hoger dan in Twenterand en Almelo maar lager dan in Enschede. Dit geldt eveneens voor het gebruik van een kunstgrasveld. In Hengelo betaalt een vereniging per uur voor het gebruik van een veld en in Oldenzaal is het tarief per vereniging vastgesteld. In Borne zijn de kleedkamers en de lichtarmaturen van de verenigingen. Uitzondering hierop is de situatie van de kleedkamers van GroenZwart die van de gemeente zijn. Onduidelijk is of bij de kosten voor het gebruik van een veld in andere gemeenten de kleedkamers en verlichting wel of niet zijn inbegrepen. Omdat de gemeente geen eigenaar meer is van de kleedkamers en de verlichting, is het onmogelijk om de velden anders dan per jaar aan de vereniging te verhuren.			
Nadere toelichting	Weerstand bij verenigingen. Kans op lagere sportdeelname door verhoging van de contributies bij de sportverenigingen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
Nummer	47		
Titel	Privatisering sportvelden		
Maatregel	Privatisering sportvelden. Huidige kosten regulier onderhoud € 130.000 per jaar.		

Portefeuille	Sport en bewegen			
Programma	4. Cultuur, sport en onderwijs			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	130.000 - derving huurinkomsten + vrijval kapitaallasten	130.000 - derving huurinkomsten + vrijval kapitaallasten	130.000 - derving huurinkomsten + vrijval kapitaallasten	130.000 - derving huurinkomsten + vrijval kapitaallasten
Toelichting	Het onderhoud van de sportvelden wordt door een specialistisch bedrijf vanuit de gemeente gedaan. Vrijwilligers van verenigingen ondersteunen door diverse werkzaamheden op het sportpark uit te voeren. Een onderzoek zal moeten uitwijzen of het gedeeltelijk of geheel overdragen van taken en verantwoordelijkheden van de gemeente voor het beheer en onderhoud (en mogelijk ook voor renovatie en vervanging van de sportvelden) naar de buitensportverenigingen kostenbesparend is.			
Nadere toelichting	Als het onderhoud niet meer door de gemeente wordt uitgevoerd moeten de verenigingen het onderhoud zelf organiseren. De kosten voor onderhoud en mogelijk vervanging kunstgrasvelden/natuurgrasvelden komen voor rekening van de vereniging. De huurinkomsten voor de gemeente komen te vervallen. Risico: Verenigingen verlagen het kwaliteitsniveau van het onderhoud, vervangingen worden uitgesteld of kunnen niet betaald worden. De vervangingskosten stijgen en zijn op termijn wellicht niet te betalen door verenigingen. De contributie van verenigingen gaat omhoog omdat ze voor het onderhoud moeten betalen én moeten sparen voor vervangingsinvesteringen. Privatiseren van de sportvelden sluit niet aan op het collegebesluit van 16 juni 2026 waarin expliciet is gekozen voor gemeentelijke uitvoering van beheer, exploitatie en onderhoud van sportvoorzieningen om publieke regie en maatschappelijke doelen te borgen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening	3. Substantiële veranderingen, de

		wordt nauwelijks beïnvloed.	dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	--	--------------------------------	---

Programma 5 Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid

Nummer	48			
Titel	Beëindigen arrangementsubsidies maatschappelijke voorzieningen			
Maatregel	De gemeente bouwt de arrangementsubsidies voor maatschappelijke organisaties af en beëindigt deze.			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie, representatie en kabinetszaken			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	0	20.750	41.500	62.250
Toelichting	De gemeente geeft nu subsidie aan verschillende maatschappelijke organisaties: • Voedselbank € 10.000 • Dreamteam (levensmiddelenverstrekking en ondersteuning voor gezinnen die niet (meer) terecht kunnen bij de Voedselbank) € 10.000 • GetItFree (verstrekt tweedehands laptops om niet aan minima) € 750 • Noodfonds (financiële ondersteuning in urgente en schrijnende situaties) € 10.000 • Jeugdfonds Sport & Cultuur (organiseert deelname van kinderen en jongeren aan sportieve en culturele activiteiten) € 35.000 • Protestantse gemeente Borne (organiseert uitstapjes voor gezinnen – ongeacht geloofsovertuiging – die dit zelf niet kunnen bekostigen) € 1.000 • Zelfregieteam (inloopvoorziening en activiteiten voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten) € 9.950 • Stichting 4 en 5 mei Comité € 7.000 Totaal € 83.700 Deze subsidies worden afgebouwd en in 2031 beëindigd. Gevolgen: Deze organisaties ondersteunen inwoners die financieel of sociaal kwetsbaar zijn. Door het stoppen van de subsidies: • Neemt de ondersteuning voor deze groep af • Kunnen meer inwoners in de knel komen • Wordt deelname aan sport en cultuur moeilijker De besparing is relatief beperkt, maar de maatschappelijke impact kan groot zijn. Er is een risico dat: • Financiële problemen toenemen • Meer inwoners hulp nodig hebben • De vraag naar gemeentelijke ondersteuning groeit Hierdoor kunnen kosten op andere onderdelen van het sociaal domein later juist stijgen.			
Nadere toelichting	De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd: in 2027 bedraagt deze 100%, in 2028 75%, in 2029 50% en in 2030 25%. De subsidie wordt stapsgewijs afgebouwd, zodat organisaties de tijd hebben om hun werk, organisatie en geld aan te passen aan de lagere subsidie. Toch is de kans groot dat activiteiten verminderen of stoppen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	49			
Titel	Kostendekkend maken leges gehandicaptenparkeerkaart (GPK)			
Maatregel	De gemeente verhoogt de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart (GPK) zodat deze kostendekkend zijn. Bij elke aanvraag wordt standaard een onafhankelijk medisch advies gevraagd.			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	8.000	8.000	8.000	8.000
Toelichting	De kosten voor een GPK zijn nu € 89,80. De kosten voor het verplichte medisch advies zijn € 155,79 (jaarlijks geïndexeerd). De gemeente legt daarom geld toe op elke aanvraag. Volgens de regels is bij elke aanvraag een onafhankelijk medisch advies nodig. Door de leges kostendekkend te maken: • Betaalt de aanvrager de werkelijke kosten • Is het proces juridisch correct • Kan de beoordeling door een Wmo-consulent vervallen De aanvraag wordt dan vooral administratief afgehandeld. Dit leidt tot lagere uitvoeringskosten. Aanvragers betalen de kosten vooraf. Bij afwijzing krijgen zij dit niet terug. Dit kan leiden tot: • Meer vragen en klachten • Onbegrip bij inwoners • Druk op de balie Voor inwoners met een laag inkomen vormt dit een extra risico. De gemeente kan dit beperken door: • Goede uitleg vooraf • Duidelijke communicatie over kosten en kansen • Maatwerk in bijzondere situaties			
Nadere toelichting	Voor deze maatregel is eerst een aanpassing van het werkproces nodig. Dit vraagt inzet van bestaand personeel. Na invoering: • Vervalt de inhoudelijke beoordeling door Wmo-consulenten • Wordt gekeken welke medewerker de administratieve afhandeling doet Dit kan zorgen voor een efficiëntere werkwijze en minder inzet van specialistische capaciteit. De Gehandicaptenparkeerkaart is geen maatwerkvoorziening onder de Wmo. Deze ombuiging leidt tot een aanpassing in de werkwijze door de legeskosten dekkend te maken.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning,	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten

		de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	50			
Titel	Versoberen minimabeleid			
Maatregel	De gemeente versobert het minimabeleid. Dit kan door: • De inkomensgrens te verlagen; • Regelingen te beperken of af te bouwen; • Vergoedingen te verlagen.			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag 110%	432.000	432.000	432.000	432.000
Bedrag 100%	738.000	738.000	738.000	738.000
Toelichting	De gemeente heeft nu minimaregelingen voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Door deze grens te verlagen naar 110% of 100%: • Komen minder huishoudens in aanmerking voor ondersteuning • Dalen de kosten voor de gemeente Bij een grens van 110% daalt de doelgroep met ongeveer 200 huishoudens. Gevolgen Deze maatregel raakt inwoners met een laag inkomen direct: • Minder recht op vergoedingen en ondersteuning • Grotere kans op financiële problemen • Minder mogelijkheden om mee te doen in de samenleving Dit kan leiden tot: • Meer schulden bij inwoners • Meer aanvragen voor bijzondere bijstand • Meer gebruik van schuldhulpverlening Op de langere termijn kunnen de maatschappelijke kosten hierdoor juist toenemen.			
Nadere toelichting	Het minimabeleid heeft als doel om financiële problemen te voorkomen en deelname aan de samenleving mogelijk te maken. Door het beleid te versoberen: • Neemt de preventieve werking af • Worden problemen mogelijk later en tegen hogere kosten opgelost De uiteindelijke besparing hangt af van de gekozen variant (110% of 100%) en de invulling van de maatregelen. De maatschappelijke impact is groot: • Voor inwoners (lagere inkomens) • Voor voorzieningen en organisaties • En voor de uitvoering binnen de gemeente Deze maatregel vraagt daarom om een duidelijke politieke afweging.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen,	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen.

		maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	51			
Titel	Aanpassen of stoppen mantelzorgcompliment			
Maatregel	De gemeente stopt met het mantelzorgcompliment of geeft hier een andere (goedkopere) invulling aan.			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	7.000	7.000	7.000	7.000
Toelichting	De gemeente is verplicht om mantelzorgers te waarderen. Hoe dit gebeurt, mag de gemeente zelf bepalen. Op dit moment krijgen mantelzorgers een mantelzorgpas van € 50. Het aantal aanvragen is gestegen naar ongeveer 290 per jaar. Door het bedrag van de mantelzorgpas te halveren: • Dalen de kosten • Kan gekozen worden voor een andere vorm, zoals een bijeenkomst Een andere vorm van waardering kan ook extra inzet van personeel vragen. Gevolgen Door het aanpassen of stoppen van het compliment: • Krijgen mantelzorgers minder directe waardering • Kan het aantal meldingen van mantelzorgers afnemen • Worden jonge mantelzorgers mogelijk minder zichtbaar Mantelzorg is belangrijk en verlaagt de druk op de zorg. Erkenning van mantelzorgers blijft nodig. Uit onderzoek blijkt dat veel mantelzorgers waarde hechten aan een financiële bijdrage. Een collectieve activiteit is niet voor iedereen passend.			
Nadere toelichting	De besparing is beperkt, terwijl de maatregel direct merkbaar is voor mantelzorgers.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.
--	-------------------------------------	---	---

Nummer	52			
Titel	Slachtofferhulp			
Maatregel	Stopzetten arrangementsubsidie Slachtofferhulp			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	5.000	5.000	5.000	5.000
Toelichting	De gemeente geeft elk jaar € 5.000 subsidie aan Slachtofferhulp. Slachtofferhulp helpt mensen na een misdrijf, ongeluk of ramp. Zij bieden emotionele en praktische hulp en zijn dag en nacht bereikbaar. De gemeente is niet verplicht om deze hulp te betalen. Het bieden van slachtofferhulp is geen wettelijke taak. De gemeente kan er wel voor kiezen om (een deel van) deze hulp te ondersteunen.			
Nadere toelichting	De gemeente geeft door een eerdere bezuiniging maar de helft van het bedrag dat andere gemeenten geven.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	53			
Titel	Sociaal-medische indicatie (SMI)			
Maatregel	Stopzetten of instellen plafond Sociaal Medische Indicatie			
Portefeuille	Voorzieningen en ondersteuning, inclusief Wmo/Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	300.000	300.000	300.000	300.000
Toelichting	De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is bedoeld voor ouders die door bijvoorbeeld ziekte of problemen tijdelijk geen kinderopvang kunnen regelen of betalen. Zonder SMI vallen deze gezinnen vaak buiten bestaande regelingen. In 2025 kregen 44 kinderen in Borne een SMI-indicatie. Als de SMI stopt of wordt beperkt: • Hebben kwetsbare gezinnen minder toegang tot opvang • Kunnen ouders minder goed werken of herstellen • Neemt de kans op stress en problemen thuis toe • Verschuiven problemen naar duurdere hulp, zoals jeugdzorg en schuldhulp • Is er minder ruimte voor maatwerk SMI voorkomt dat problemen groter worden. Het stopzetten of beperken kan op korte termijn een besparing opleveren, maar kan op langere termijn leiden tot hogere kosten in andere vormen van zorg. Als de gemeente geen sociaal-medische indicatie meer kan inzetten, worden ouders niet ontlast. Daardoor kunnen zij minder goed werken of een medische of psychische behandeling volgen. Ook kan de ontwikkeling van kinderen onder druk komen te staan. Op langere termijn kan dit leiden tot zwaardere en duurdere hulp.			
Nadere toelichting	Borne heeft binnen de uitvoeringsorganisatie met Hengelo en Haaksbergen afspraken gemaakt om minimaregelingen zoveel mogelijk gelijk te houden. Als Borne een plafond instelt of stopt met SMI, ontstaan verschillen tussen gemeenten. Dit kan als oneerlijk worden ervaren en maakt de uitvoering lastiger.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen,	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen.

		maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	54			
Titel	Re-integratiebudget			
Maatregel	Versoberen re-integratiebudget			
Portefeuillehouder	Werk, bestaanszekerheid en participatie			
Programma	5. Jeugd, ondersteuning en bestaanszekerheid			
	2027	2028	2029	2030
Bedrag	-	68.000	68.000	68.000
Toelichting	Het betreft hier drie budgetten gericht op integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voorgesteld wordt om te onderzoeken deze budgetten te versoberen.			
Nadere toelichting	Re-integratie is een wettelijke taak op grond van de Participatiewet. De regels zijn vastgelegd in de re-integratieverordening Participatiewet. Borne heeft een taakstelling van 10 beschutte werkplekken en heeft besloten om daar 3 extra werkplekken aan toe te voegen. Deze zijn vastgelegd in de re-integratieverordening. Er kan gekozen worden om deze 3 extra werkplekken te schrappen. Daarvoor moet de re-integratieverordening worden aangepast. Ook kunnen wachtlijsten ontstaan. De geraamde besparing bedraagt ongeveer € 33.000 per jaar (€ 11.000 per werkplek per jaar). Het budget van € 35.000 voor externe re-integratietrajecten wordt toegepast voor maatwerk, door deze te schrappen kunnen (potentiële) kandidaten niet deelnemen aan een traject. De betreffende kandidaat zal langer gebruik maken van overige voorzieningen (bijvoorbeeld bijstandsuitkering of bijzondere bijstand) en wachtlijst voor taakstellingsplekken zal verder oplopen. Voor de taakstellingsplekken, hiervoor worden gemeenten vanuit het Rijk gecompenseerd voor de kosten die re-integratie (taakstelling) met zich meebrengt (BUIG). Versobering zal echter effect hebben op een aantal leefgebieden van betrokken inwoners: op sociaal, gezondheids- en inkomensgebied. Vanaf 2027 wijzigt de landelijke financiering van beschut werk. Waar de verdeling van middelen nu grotendeels historisch is bepaald, wordt deze stapsgewijs gebaseerd op de feitelijke uitvoering. Vanaf 2027 wordt 70% van het budget verdeeld op basis van het aantal gerealiseerde beschutte werkplekken en 30% op basis van het aantal inwoners met een positief UWV-advies beschut werk. Gemeenten die relatief veel beschutte werkplekken realiseren ontvangen hierdoor naar verwachting een groter aandeel van de beschikbare middelen. Omgekeerd kan het afbouwen van beschutte werkplekken leiden tot een lager aandeel in de toekomstige rijksbijdrage, waardoor de netto besparing van deze ombuigingsmaatregel lager kan uitvallen dan de bruto besparing. De nieuwe verdeelmethodiek wordt gefaseerd ingevoerd: in 2027 voor een derde deel, in 2028 voor twee derde deel en vanaf 2029 volledig. Omdat de rijksbijdrage vanaf 2027 mede wordt gebaseerd op het aantal gerealiseerde beschutte werkplekken, kan afbouw van drie bovenwettelijke plaatsen leiden tot een lager aandeel in de beschikbare rijksmiddelen. Het uiteindelijke netto voordeel zal daardoor lager zijn dan de directe kostenbesparing.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten

			veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

